

Dzisiejsze ABC z dodatkiem (razem 12 str.) kosztuje 10 gr.

ABC

NOWINY CODZIENNE

Nr. 318 A

Rok XIII

WARSZAWA
NIEDZIELA
23 października
1938 R.

Cena 10 Gr.

W

NIGDY PRZED MOCĄ NIE UGNIEMY SZYL.

- Juliusz Słowacki

JESIENNE CHŁODY nie dokuczają gdy załatwimy zakupy na bony Tow. Handl.

„KUPIEC POLSKI“

Zielna 50,
tel. 310-11

Wobec uporu Pragi

Węgry złożyły ultimatum

Wypowiedzenie paktu z Sowietami

W konflikcie węgiersko - czeskim, w którym momentem największej wagi jest trwale i rozumne uregulowanie stosunków w Europie środkowej, wszystkie niejasne dotychczas punkty zostały już wyjaśnione. Wprawdzie dotychczas brak jest oficjalnego stwierdzenia o odrzuceniu przez Budapeszt nowych propozycji czeskich, jednak zdaje się nie ulegać wątpliwości, że propozycje te nie przewidyują odstąpienia Węgrom Koszyc, Užhorodu i Munkaczewa, a tym samym nie są do przyjęcia dla Węgier.

SŁOWACY ZGODZILI SIĘ

Wyjaśnione zostało już całkowicie stanowisko Słowaków i rządu autonomicznego Rusi Podkarpacie. Jeśli chodzi o Słowaków, to zarówno oświadczenie pos. Sidora o rozmowach w Warszawie, że doszedł z min. Beckiem do porozumienia we wszystkich podstawowych sprawach, jak i informacja z Bratislavy wskazują, że rząd autonomiczny Słowacji nie przeciwstawia się oddaniu Rusi Podkarpaciej Węgrom. Wbrew Pradze, która raczej gotowa jest na ustępstwa kosztem Słowacji, rząd autonomiczny Słowacji doszedł do wniosku, że należy oddać Rusi Węgrom i stworzyć w ten sposób wspólną granicę polsko węgierską. Wobec różnic między Pragą a Bratisławą, natychmiast po przyjeździe pos. Sidora, min. rządu słowackiego Durczanski udał się do Pragi, aby oświecić tam stanowisko Słowaków.

ROZMOWY BRODYEGO

Ponadto istnieją różnice między Słowakami, a rządem Rusi Podkarpaciej na temat ustalenia granic między Słowacją, a obszarami ruskimi. Tej sprawy dotyczą rokowania, które premier rządu ruskiego Brody przeprowadza w Budapeszcie. Według nieoficjalnych informacji, rokowania te miały już dać pewien wynik.

ZWROT W BERLINIE

Zanotować wreszcie trzeba pewną pozytywną zmianę w nastrojach i opiniach Berlina. Organ partyjny „Voelkischer Beobachter“ donosi z Budapesztu, że pomiędzy Węgrami a Rosją, zawarta będzie umia celna. W porównaniu z dotychczasowym tonem prasy niemieckiej stanowi to niewątpliwie postęp i sędzić należy, że nie bez wyraźnych dyrektyw „Auswaertiges Amt“.

JUGOSŁAWIA

Uwaga kół politycznych zwróci

Chłodno Pogodnie

Przewidywany przebieg pogody w dniu 23 b. m.
W dzielnicach północnych i częściowo środkowych po chłodnym raku w ciągu dnia rozpozodzenia. Na całym obszarze kraju pochmurno, miejscami drobny opad. Temperatura w ciągu nocy w pobliżu 0 st., dniem około 10 stop. Stabe wiatry północno - wschodnie.

ciła się również na rozmowy, które pos. polski w Białogrodzie Dembicki odbył z premierem i ministrem Spraw Zagranicznych Stajadinowiczem. Mimo, że brak jakichkolwiek oficjalnych oświadczeń, źródła zwykle dobrze poinformowane twierdzą, że rozmowa ta doprowadziła do ustalenia desinteressement Jugosławii w sprawie wspólnej granicy polsko - węgierskiej.

PRAGA WYPowiedziAŁA SOJUSZ Z MOSKWA

Głównym źródłem oporu jest więc obecnie Praga, gdzie doszły znów do głosu pewne czynniki marzące o odbudowaniu Małej Ententy. W tej sytuacji Węgrom nie pozostało nic innego, jak ustalić termin, do którego rząd budapeszteński będzie czekać na odpowiedź Pragi oraz termin, do którego spór terytorialny czesko - węgierski ma być ostatecznie załatwiony. Terminy te będą ściśle przestrzegane i jak słyszał się bardzo krótkie. Tym razem można więc już mówić bez żadnych zastrzeżeń o ultimatum Węgier. Najbliższe więc godziny przyniosą może zdecydowane i radykalne posunięcia.

Rząd praski odbywa nadal swą ewolucję polityczną. Minister Spraw Zagr. Chvalkowsky przyjął późnym wieczorem posła so-

wieckiego Aleksandrowskiego, któremu oświadczył, że Czechosłowacja nie zamierza interesować się nad utrzymaniem paktu sojuszu z Rosją Sowiecką, zawartego 16 maja 1935 r.

Jeżów ciężko chory Zniknięcie Blüchera jest faktem stwierdzonym

PARYŻ, 22. 10. Agencja Havasa donosi z Moskwy: Jakkolwiek komisarz Jeżów pełni w dalszym ciągu swe funkcje — wbrew pogłoskom rozszerzonym na ten temat w prasie zagranicznej — to jednak stan jego zdrowia jest bardzo zły i chwilowo jest on nie zdolny do wykonywania swych wyczerpujących obowiązków. Przeprowadzana w sowieckim aparacie administracyjnym czystka trwa, czego dowodem jest zniknięcie marszałka Blüchera, który nie znajduje się ani w Chinach, ani też na Ukrainie. Wśród zaginionych bez śladu znajdują

Konf skata „ABC“

Sobotni numer „ABC“ został skonfiskowany przez Komisariat Rządu na m. st. Warszawę.

Wypowiedzenie paktu z Sowietami stanowi zwrot o 90 stopni w orientacji politycznej Pragi, a równocześnie jest świadectwem klasycznej politycznej Sowietów w Europie.

się również: Barkow, b. szef protokołu, Weinberg, b. szef biura zachodniego komisariatu spraw zagranicznych i Pozerno, prokurator obszaru leningradzkiego.

W szkołach średnich szerzy się komunizm

Z kilku źródeł otrzymujemy wiadomości o szerzeniu się komunizmu w szkołach średnich w Warszawie. Niedawno zjawił się u nas jeden z Czytelników, którego syn jest uczniem gimnazjum państwowego i zakomunikował nam, że od dłuższego czasu zauważył wpływ komunistyczny na swego syna.

Jak stwierdził, grono uczniów

prowadzi wyraźną propagandę komunizmu.

Szczególnie wyraźnie działa ja-czejka komunij w gimn. im. ks. Józefa Poniatowskiego.

Jak nas informują, działalność komunij patronuje jeden z profesorów tego gimnazjum.

Do spraw tych powrócimy jeszcze po sprawdzeniu wiadomości.

W numerze poniedziałkowym zamieścimy ciekawy i sensacyjny artykuł

„Kiedy przes aną gospodarzyć żydzi sowieccy w Gdyni“ odslaniający kul'sy działu ności między- narodowej f rmy „Em-Te-ha“

Po upadku Kantonu

Za 2 tygodnie zajęcie Hankou

Kapitulacja szefa sztabu chińskiego

SZANGHAJ, 22. 10. Przedstawiciel japońskiego sztabu generalnego frontu środkowo - chińskiego oświadczył, iż należy się liczyć ze zdobyciem Hankau w ciągu dwóch najbliższych tygodni.

W sobotę rano wojska japońskie zajęły miejscowość Oszeg nad Jangtse. Prócz tego zdobyto

położoną na północ od tej rzeki miejscowość Kiszni. Wojska japońskie znajdują się o 40 mil od Hankau.

TOKIO, 22. 10. Japońskie koła polityczne powitały z radością upadek Kantonu, podkreślając, że fakt ten może mieć doniosłe znaczenie dla japońskiej polityki wewnętrznej.

Poraz pierwszy odnosi się wrażenie, że akcja pewnych kół, polegająca na „hamowaniu“ rozrostu akcji militarnej w Chinach, ulegnie sparaliżowaniu. Zdobyte przez Japończyków Hankou może w tych warunkach odtworzyć perspektywę na zawarcie rozej-

mu, przyczem Japonia wysunęłaby żądania ustąpienia Czang-Kai-Szeka z życia politycznego Chin, utworzenia nowego rządu, który zwerbowałby z Moskwą i rozpoczął współpracę z Tokio oraz zawarcia przez Chin szeregu traktatów z Japonią. W razie wypełnienia tych warunków Japonia skłonna byłaby obiecać stopniowe wycofanie swych wojsk z Chin.

W przyszłości japońskie operacje wojskowe ograniczyłyby się do oczyszczania zdobytego terenu i organizowania ekspedycji karanych do oddalonych punktów Chin, gdzie ewentualnie istniałyby jeszcze ośrodki oporu, organizowanego przez Czang-Kai-Szeka.

Szef chińskiego sztabu generalnego w Kantonie gen. Yuhannu, oraz kilkunastu wyższych oficerów chińskich poddał się wojskom japońskim.

Komunikat głównej kwatery cesarskiej głosi, że zdobywcą Kantonu jest generał Moto Furuoso. Komunikat nazywa go „naczelnym dowódcą korpusu ekspedycyjnego do Chin południowych“. Zdanem kół urzędowych, upadek Kantonu jest „pierwszym śmiertelnym ciosem, zadany reżimowi Czang-Kai-Szeka“ i podzwonnym Hankou. Koła te mają nadzieję, że szerokie masy chińskie pomogą wysiłkom japońskim w celu stworzenia nowych Chin, uwolnionych od żywiołów antyjapońskich.

Na zakręcie historii

Mówmy otwarcie — przeżywamy czasy, w których dokonują się wielkie rzeczy. Zmiana granic w Europie, zmiana układu sił w tej części kontynentu naszego, gdzie zaangażowane są nasze najważniejsze interesy, całkowity upadek wiary w trwałość nowel najbardziej ścisłych sojuszy i zarysowywanie się w sposób może narazie mało widoczny, nowych niebezpieczeństw dla tak „miłowanego“ przez wszystkich pokój — to wszystko przekonuje nas, że wielka rozgrywka o nową mapę polityczną już nie tylko Europy, ale i niektórych części pozaeuropejskich, dopiero się rozpoczęła.

Jasne jest dla nas wszystkich, że Polska nie może być obojętną na to, co dookoła niej się dzieje, jasne, że Polska na nikogo prócz siebie w tej chwili liczyć nie może i jasne jest również to, że jedynym językiem zrozumiałym na arenie międzynarodowej,

tym najstarszym „esperanto“, jaki świat zresztą zawsze najlepiej rozumiał, jest brutalny, lecz nieraz konieczny do porozumiewania się, język ongiś katapult i proc, a dziś armat i karabinów maszynowych.

Otóż jeśli tak jest, to nie po trzeba uzasadniać, że Polska musi być silną i to za wszelką cenę — nie przeceniajmy siebie, ale i nie niedoceniamy własnych sił i możliwości — jesteśmy bowiem krajem olbrzymich możliwości i niejednemu naród pozazdrościłby mógł nam niejednego — trzeba tylko wiele rzeczy uporządkować, zmienić, naprawić i wszystko podporządkować najwyższemu dla nas Polaków ziemskiemu celowi, jakim jest siła, wielkość i potęga naszego Narodu i Państwa.

Pupilem Narodu jest i służnie być powinna jego Armia, jako zbrojna jego organizacja, jako zespół tych ludzi, których zadaniem jest składać na ołtarzu Ojczyźnie naj-

cenniejszą i najszlachetniejszą dań z własnej krwi i życia. Jesteśmy dumni ze swej Armii, z jej postawy i jej bojowej gotowości.

Powinniśmy być również dumni z psychicznej gotowości bojowej całego Narodu Polskiego, który, jak to przykłady bieżącego roku wykazały, w chwilach naprawdy ważnych umie niezależnie od nasilenia wewnętrznych waśni codziennych, „zestrzelić myśli w jedno ognisko“. — Musimy jednak zdawać sobie sprawę z tego, że jest to w pewnej mierze „szczęście w nieszczęściu“ — nieszczęściem bowiem naszym jest to, że na codzień kłócimy się i kruszymy kopie nieraz o sprawę naprawdę mało istotną, o różnice w znacznym stopniu urojone i mgliste oraz zapominamy o tym, że te nie nikomu nie dające kłótnie wewnętrzne, osłabiają tylko organizm narodowy i państwowy i hamują Polskę na jej drodze do wielkości.

Zjednoczenie Narodu, którego proces postępuje zresztą w dużym stopniu ponad głowami przywódców stronnictw czy grup zarówno prządowych, jak i opozycyjnych i niezależnie od stopnia dyskontowania go przez oficjalny O. Z. N., musi się odbywać dookoła pewnej, jasnej i skrytalizowanej idei i kierunku — wykres jego nie może przedstawiać sobą linii zygzakowatej, łamanej, musi zdążyć prosto do celu i obejmować przede wszystkim element naprawdy w Narodzie war tościowe, twórcze i uczciwe, a zdecydowanie eliminować wszystko to, co technicznie jakkolwiek międzynarodową, lub obcą agenturą.

Zjednoczenie Narodu nie może też być odskocznią dla czyjejkolwiek kariery osobistej — karierą na tym interesie winien i może zrobić tylko Naród Polski.

Nakaz chwili dziejowej, którą przeżywamy, jest wyraźny (Dokończenie na str. 3-ej)

Dziś
pełna tabela
loterii
wewnątrz numeru

PAŹDZIERNIK

23

NIEDZIELA

Dziś św. Seweryna
Jutro św. Rafała

SŁOŃCE	
Wschód	Zachód
6-13	16-27
KSIĘŻYC	
Wschód	Zachód
6-19	16-17
Of. dnia	Ubyło
10-14	6-32

Ruś Podkarpacka w świetle cyfr

Uwaga całej Europy zwrócona jest teraz na niewielki kraik górski, który stał się terenem bohaterów z czechą żandarmerią i wojskiem. Niestety bardzo mało wiemy o tej prowincji, leżącej na południowy zachód od województwa stanisławowskiego. Poniżej podajemy parę cyfr, które niewątpliwie zainteresują czytelników.

Powierzchnia Rusi Podkarpackiej (nie licząc preszowskiego, z mieszaną ludnością słowacko-rusinią) zajmuje 11.400 km. kw. drałowych. Na obszarze tym mieszka 616 tysięcy mieszkańców. Na 1 km. kwadratowy przypada więc niespełna 54 osoby.

Pod względem zajęcia ludności, stosunki układają się w ten sposób: rolników 66,3 proc. W górnictwie i przemyśle pracuje 11,9 proc. Inne zawody 12,9 proc. Jest więc to kraj rolniczy, lecz nie w tym stopniu co np. województwo tarnopolskie lub Wołyń. Dane powyższe podajemy w świetle spisu ludności z 1930 r.

Przyrost naturalny jest na Rusi Podkarpackiej najwyższy w Europie: 20 na 1000 rocznie.

Powierzchnia wykorzystana dla celów rolniczych zajmuje obszar 876.900 ha. Pozostałe 263.100 ha zajmują góry i lasy. Jeżeli chodzi o uprawę poszczególnych zbóż i warzyw, to na pierwszym miejscu należy wymienić kartofle, następnie pszenicę, owoce i żyto.

W roku 1937 zarejestrowano tu 41.300 koni, 219.500 bydła rogatego (w tym krów 109.000), 82.200 trzody chlewnej, 105.700 owiec, 25.900 kóz. Pod względem hodowli bydła, Ruś Podkarpacka zawansowana jest bardziej, niż sąsiednie tereny Małopolski.

Skromnie przedstawia się też rozwój przemysłu. Ogółem pracuje tu 686 zakładów przemysłowych zatrudniających 86.509 robotników.

Pod względem etnograficznym Ruś Podkarpacka jest krajem o ludności mieszanej. Najwięcej jest tu Rusinów, z których jednak zaledwie nieznaczna część przynależy do narodowości ukraińskiej. Wielu uważa się za Rosjan. Bezwzględna większość zaś, to ludność o słabym poczuciu narodowym, któraby chciała powrócić do Węgier, zgodnie z tysiącletnią tradycją. Poza tym jest sporo Wę-

row i niewielkie skupienia kolonistów niemieckich. W paru wioskach granicznych na wschodzie mieszka trochę ludności rumuńskiej.

Rola żydów na Rusi Przykarpackiej Cadykowie sprzedają chasydom bilety wstępu do raju

Ruś Przykarpacka stanowi obecnie główny temat rozmów politycznych. Nic też dziwnego, że prasa — z uwagi na doniosłe znaczenie problemu Rusi Przykarpacskiej i ostateczne rozstrzygnięcie jej losu poświęca temu zagadnieniu sporo miejsca, starając się mniej więcej naświetlić panujące tam stosunki polityczne i etnograficzne możliwie jak najwszechstronnie.

Nigdzie jednak nie uwydatniono roli żydów na Rusi Przykarpackiej tak trafnie i dosadnie, jak to uczynił znany żyd. publicysta p. Singer w swoim liście z Użhorodu umieszczonym dnia 18 b. m. w lwowskiej „Wieczornej Chwili”.

Oto najciekawsze wyjątki: „Kraj liczy 60 proc. analfabetów. Ciemność chłopiejskiej towarzystwa fanatyzm mas żydowski. Obok gusła chłopiejskiego, zabobon gnieździ się w nędznych domkach żydowskich”.

A dalej: „Setki cadyków grasuje wśród ubogich żydów, dziesiątki cudzoziemców wypisuje nadzorem biletów wejścia do raju. Wykują się i wyrzekają nawzajem. W zakartym hoju cadyków koszty wojenne ponoszą chasydy i munkaczewscy, sepińscy, sewińscy i inni. Macherzy spekulowali na ciemności chłopów i fanatyzmie żydów”.

Mówi się i pisze o: Rusinach, Węgrach, Niemcach, Rumunach i Czechach zamieszkujących Ruś Przykarpacką, a o cadykach i chasydach nie lub tylko ogólnikowo. Tymczasem według obliczeń p. Sngera, co 7-my tamtejszy mieszkaniec — to obywatel mojeszowego wyznania, którego „lekceważyć” nie można, gdyż, jak dalej pisze p. Singer:

„Już od roku 1919 po pogromie węgierskim ludność żydowska tym chętniej garnęła się do państwa Czechosłowackiego. Nędznie zaręczmarz stał się pionierem kultury czeskiej, ponieważ żydów przerobiono na Czechosłowaków. Oni dali bowiem podstawę szkolnictwu Rusi Zakarpackiej.”

Wniosek prosty. Zanim wszyscy tamtejsi żydzi w liczbie 102 tys. wyjadą do „raju” zechcą niewątpliwie decydować o przynależności Rusi Zakarpackiej według swego niczym nie splamionego sumienia. Warto jednak, aby p. Singer zajął się również opracowaniem roli polskich cadyków, i wraz z nim po zakupieniu biletu wyjechał do upragnionego „raju”.

T. K.

„Alma Mater” Narodowe pismo akademickie

Ostatnio ukazał się w sprzedaży pierwszy w b. r. akademickim (12) numer „Alma Mater”. Zawiera on wiele cennych artykułów z dziedziny politycznej, społecznej, oraz bogaty dział z życia akademickiego.

Szczególnie ciekawy jest wywiad z autorem „Zmierzchu Izraela” b. naczelnym redaktorem ABC dr. Tadeuszem Gluzińskim — Henrykiem Rolickim. Na uwagę zasługuje także artykuł wstępny zatytułowany „O nową Polskę”, będący jak gdyby wyznaniem wiary młodego pokolenia akademickiego oraz artykuły Z. Dymekiego „Wobec zmian w Europie”, Andrzeja Płodowskiego „Ddemaskowanie „Maszon w tożde uczonoego” i „Andrzeja Lubicza „Zadamy wspólnej granicy z Węgrami”.

„Alma Mater” zachowując tradycję roku ubiegłego nie jest organem żadnej partii politycznej, a jej ambicją jest jak w roku ubiegłym dotrzeć do wszystkich akademików — Polaków. Cena egzemplarza 10 gr. Alma Mater nabyć można u kolporterów ideowych oraz w administracji Nowy Świat 15 I piętro (kantor „ABC”).

Ofiary

Kędziński — 2 zł., Szymborski — 2 zł., Świerczyński — 2 zł., Kołomecki — 2 zł., Polewski — 1 zł., Sitek — 1 zł., Bartosik — 1 zł., Ciszewski — 1 zł., Ostrowski — 1 zł., Boskowski — 1 zł., Lipowski — 1 zł., Trzebiński — 1 zł., Rosolak — 1 zł., Wejlski — 1 zł., Pawłowski — 50 gr., Kowalski — 50 gr., Korosek — 50 gr., Hauzer — 5 zł., 50 gr.

OGŁOSZENIA DROBNE

ROZNE

A. WYTWORNI BIELIZNY S. ULSZEWSKI

Warszawa, Koszykowa 45. poleca bieliznę daniską, męską, dziecięcą, poscielową, piżamy, bieliznę pasy brzusne. Firma istnieje od 1912 r. 10 proc. rabatu dla okazicieli nin. ogłoszenia. Sprzedaż letalczna hurtowa

FUTRA

Antoni Młynarski, Warszawa, Nowy Świat 22 m. 30 podwórce na prawo parter. Telefon 284-84

FUTRA

Aleksander Kacprzyk, Warszawa, ul. Krucza Nr. 7. Telefon 8-75-93. Ceny niskie. Wykonanie solidne.

FURMIERY — DYKIY

Sprzedaż detalczna. Warecka 12, tel. 650-81.

parowa pralnia pierza, wytwórnia

kolder, materacy, bielizny, Dąkowskiego, Marszałkowska 119. 2-48-11.

FUTER

DAM KLEPACZ, N. Świat 43, tel. 223-89.

SUKNIE PALTA

zimowe Jesienią. Ceny zniżone o połowę do 30 października. Duży wybór nowości poleca Wytwórnia „Wacława” Pomianowska, Wspólna 44 róg Marszałkowskiej (Sklep).

WYPRZEDAŻ

partii WELON modnych, jesienich, sukniowych. Ceny niżej fabrycznych. Zobaczcie wystawę. Chmielna 35. Szynkowski.

MEBLE

A.A.A. TAPCZANY higieniczne. Fotele klubowe. Otomany, własnego wyrobu, Gotówka — Ratami H. Bielawski Zielna 17

MEBLE

Stylowe, nowoczesne. Stół, dywan, Sympatnie. Gabinet. Sztuki pojedyncze, wytworne meble tapicerskie poleca firma chrześcijańska „Ciechowski” Nowy Świat 64, tel. 3-49-85. Wyrób własny. Warunki dogodnie

MEBLE

Intnie nowości poleca firma chrześcijańska „Ciechowski” Nowy Świat 39. Wielki wybór — dogodne rozkłady. Prosimy zapamiętać adres: Nowy Świat 39, I piętro vis a vis „Kino Pan”

MEBLE

na składzie i na zamówienie, własnego wyrobu, gwarantowane, poleca Wycieczkowski Nowy Świat 45, pracownia Leszno 101 m. 5.

NAUKA WYCHOWANIE

MUZYK udziela asystentka prof. Smidowicza (fortepian). Prawidłowe początki. Przystępne. Tel. 8.60.18.

ZIOŁA

ZIOŁA świeże wypróbowane na artretyzm, zapalenie stawów, nerki, wytręty, sklerozę i wszelkie choroby poleca Zielarna Książęca 6 — 11, tel. 722-55.

KUPNO SPRZEDAŻ

Maszyny do pisania. Formy do podrobnego biurowe arytmometry. Thales: duży wybór maszyn okazyjnych. Sprzedaż — Kupno — Remonty Maczunder Marszałkowska 139 tel. 311-88.

RADIO

odbiorniki najnowsze najdogodniejsze spłaty zamiany — okazynie gwarantowane. Naprawy, instalacje elektrotechniczne. Najsolidniej, najtaniej. Telefonicznie 2.76-07. Tadeusz Golaszewski, Ogrodowa 30.

LOKALE

5 LUB 3 POKOJONY lokal z nowoczesnymi wygodami od zaraz do wynajęcia. Wiadomość telefon 9.42-46.

PRACE POSZUKIWANE

specjalista od szycia rannych pantofelek. Szycie rannych pantofelek. Proszę kierować: ABC Nowy Świat 15

redukowany buchalter szuka pracy

chocby nie w swoim zawodzie. Zgłoszenia proszę kierować Nowy Świat 15 — ABC.

Ziół ofiary

na F. O. N.

GORNOSŁĄSKIE T-WO N. ŚWIAT 50 GÓRNICZO-HUTNICZE TEL. 6.92-69

Szkoła agitatorów komunistycznych Sowiecka republika Niemców Nadwołżańskich

MOSKWA, 22.10. Z powodu obchodzonej w Sowietach dwudziestej rocznicy wydania dekretu Lenina w sprawie utworzenia autonomicznej republiki Niemców Nadwołżańskich, cała prasa sowiecka podnosi znaczenie polityczne istnienia sowieckiej republiki Niemców Nadwołżańskich, w której kształcą się najlepsi agitatorzy komunistyczni narodowości niemieckiej.

Dzienniki podkreślają, że w dalszym ciągu republika Niemców Nadwołżańskich będzie ośrodkiem ideologii komunistycznej dla Niemców.

Pisząc o sukcesach gospodarczych republiki Niemców Nadwołżańskich, prasa sowiecka przemienia katastrofę głodową, która

w ciągu ostatnich pięciu lat dwukrotnie zdziesiątkowała kolonistów niemieckich.

Również masowe aresztowania i krwawe egzekucje dokonane na terenie republiki Niemców Nadwołżańskich w latach 1935 — 1937, które pochłonęły tysiące ofiar i niemal całe kierownictwo autonomicznej republiki niemieckiej starannie są przemalczane przez prasę sowiecką.

Kradzież pieniędzy na przyjęciu Skazanie aktora wileńskiego

WILNO, 22. 10. Przed sądem okręgowym w Wilnie toczyła się

sprawa z oskarżenia artystki Barbary Halmirskiej, przeciwko aktorowi Kazimierzowi Łyżwo występującemu pod pseudonimem Michałowski.

Akt oskarżenia zarzuca Michałowskiemu, że na prywatnym przyjęciu w jednym z domów wileńskich, okradł Barbarę Halmirską, wyciągając z jej portmonetki 115 złotych.

Halmirska zorientowała się szybko, że została okradzona, zawiadamiając o tym fakcie gospodarę domu. Założono wówczas rewizję, w czasie której skradzione pieniądze znaleziono w portfelu Michałowskiego.

Michałowski skazany został na 6 miesięcy więzienia.

Centra przemysłowe Z. S. R. R. mają być przesunięte na północ

MOSKWA, 22. 10. W Sowietach są prowadzone prace zmierzające do przesunięcia centrów przemysłowych Z. S. R. R. na północ. W tym celu na całej północy są prowadzone intensywne poszukiwania geologiczne dla stworzenia bazy surowcowej dla nowych okręgów przemysłowych.

W zriańskim obwodzie autonomicznym oraz w obwodach archangielskim i wologodzkiem są prowadzone badania geologiczne w poszukiwaniu potrzebnych pokładów mineralnych. W roku bieżącym pracowało tam około stu oddziałów. Część z nich jeszcze obecnie kontynuuje swoje roboty. Geologom udało się odnaleźć dużo cennych pokładów.

Na półwyspie Kanin odnaleziono pokłady z okresu węglowego ery paleozoicznej. Wskazuje to na istnienie węgla kamiennego.

W rejonie Onegi koło wsi Nosowszczyzna, geolog Aibow znalazł złoża niklu.

W rejonie rzek Ilcz i Chatura (zachodnie stoki Uralu) znaleziono cynę i żyły miedzi. Wielkich wysiłków dokonano w poszukiwaniu pokładów soli.

W Krazmie (rejon kotlarski) założono szyb z urządzeniami wiertniczymi, głębokości 900 m.

Pułk Bolesława Krzywoustego w Płocku

W związku z 800-letnią rocznicą śmierci króla Bolesława Krzywoustego pan minister Spraw Wojskowych wydał zarządzenie, mocą którego płocki pułk Artylerii Lekkiej nazwany został imieniem bohatera króla.

Jak wiadomo prochy Krzywoustego spoczywają w Bazylice Katedralnej w Płocku, w której w

dnia 28 bm. odbędzie się uroczyste nabożeństwo za spokój Jego duszy.

W końcu listopada zostanie w Katedrze wmurowana tablica, która upamiętni fakt nadania płockiemu pułkowi Artylerii nazwy Bolesława Krzywoustego. Jednocześnie pułk złoży przed sarkofagiem hołd i symboliczny meldunek.

Żyd zboczeniec skazany na rok więzienia

WILNO, 22. 10. Ostatnio przed sądem okręgowym w Wilnie toczyła się przy drzwiach zamkniętych sprawa, przeciwko ohydnyemu zboczeńcowi żydowi Fajnbergowi, oskarżonemu o usiłowanie zniewolenia 11-letniej dziewczynki.

Podczas seansu w kinie „Pan” w Wilnie, przed kilku miesiącami rozległ się przeraźliwy krzyk

dziewczynki. Natychmiast przetrwano wyświetlanie filmu i po zapaleniu światła ustalono, że kupiec żydowski Jankiel Fajnberg napadł na 11-letnią Irenę Jankowską usiłując ją zniewolić.

Rozbestwionego Żyda aresztowano, obecnie zaś po rozpatrzeniu sprawy sąd skazał go na rok więzienia.

KINA CHRZESCIAJANSKIE
Informacje o filmach dozwolonych dla młodzieży tel. 7.11-25.
A3: „Tajemnica Zamku”.
HOLLYWOOD: „Perły i serce” na scenie rwia.
ITALIA: „Kapitan Mollénard”.
JURATA: „Ostatnia noc skazania” oraz „Niewinnie się zaczęło”.
KINO PARAFII ŚW. AUGUSTY-NA: „Niedorajd”.
KINO ŚW. ANDRZEJA: „Tarzan i zielona bogini”.
KOMETA: „Tajemniczy przeciwnik” i rewia.
MARS: „Gdy kwitną bzy”.
MIEJSKIE: „Hipoteczna 8: „Obcym wstęp wzbroniony”.
PRAGA: „Królowa przedmieścia” i rewia.
PRASKIE OKO: „Hrabina Władysław”.
SOKOL: „Perły korony” i „Święto hawańskie”.
STUDIO: „Olimpiada” II część. „Święto piękna”.
RCMA: „Złotowłosa”.
ŚWIT: „Kalanad” i „Książę X”.
i „Zamek tajemnic”.
ŚWIAT: „Port Artura” i „Marsz na Zanzibar”.

Złóż ofiarę na F. O. M.

Głodujący nauczyciele sowieccy ogłosili strajk demonstracyjny

MOSKWA, 22. 10. Grupa nauczycieli sowieckich szkół powszechnych nadesłała do przewodniczącego rady komisarzy ludowych Molotowa alarmujący telegram stwierdzający, że nauczyciele sowieccy od kilku miesięcy nie otrzymują swoich poborów i głodują. W samym tylko obwodzie rostowskim nad Donem zaległości państwa sowieckiego wobec nauczycieli, wynoszą olbrzymią sumę 8 milionów

rubli. Związek zawodowy nauczycieli sowieckich zwrócił się do Molotowa z błaganiami o wypłacenie zaległości nauczycielom, znajdującym się w rozpaczliwej sytuacji. Według wiadomości, kursujących w Moskwie, w wielu szkołach na Ukrainie i na Kaukazie północnym głodujący nauczyciele ogłosili strajk demonstracyjny.

Dlaczego Ozon nie odpowiada Kto mówił w Katowcach

(J. W.) O. Z. N. prowadzi jeszcze energiczną akcję wyborczą, a równocześnie rozpoczęła się kampania wyborów do samorządu.

Zainteresowanie wyborami samorządowymi jest znaczne. Mają się bowiem zmienić warunki, które „Kurier Poznański” tak określa:

RZĄDY KOMISARSKIE

Przyczyna leży głównie w zupełnym odsunięciu w latach ostatnich

wiele zrobić, bo: „wszelkie gadanie na nie się nie zda; tak czy tak, zrobisz, co chcesz”. Sugestia ta rozpoczęła się już nawet zaraz na początku upływających obecnie kadencji rad samorządowych pod wpływem postanowień ustawy ustrojowej z r. 1933, która ograniczyła tak znacznie zakres działania organów kolegialnych na rzecz uzależnionego przełożonego gminy.

O ile więc będzie przestrzegany okólnik min. Składkowskiego — walka wyborcza może wykażać, kto dziś ma wpływy w społeczeństwie.

aprobuje „osobiste” poglądy p. ministra Kwiatkowskiego na obecną ordynację i kierunek jej zmiany?

Żaden z przywódców „Ozonu” dotąd nie wypowiedział się w tej sprawie. Tylko słuchy chodzą po Warszawie, że coś się przygotowuje w „biurze planowania” „OZN”, ale że nie ma tam zapatu do upowszechnienia prawa wyborczego do Senatu, a nawet istnieje tendencja do zmiany tylko sejmowej ordynacji przy zachowaniu elitarnego Senatu.

Słowem — poglądy wicepremiera mają, jak się zdaje, istotnie charakter bardzo osobisty...

SKARBENICA NARODU...

Przeszło trzy miliony obywateli powierza PKO swoje oszczędności. Książeczka oszczędnościowa PKO — to bezpieczeństwo, zapewniające milionom obywateli pogodę i spokój ducha.

PEWNOŚĆ — ZAUFANIE PKO

KAŻDY URZĄD POCZTOWY JEST ZBIORNICĄ PKO

ludności kilku największych miast od samorządu przez rozwiązanie rad miejskich, przez co i dotychczasowi reprezentanci tej ludności wyszli z toku spraw miejskich i cała ludność straciła bliższe zainteresowanie dla tych spraw, załatwianych bez jej współudziału przez biurokratyczne rządy komisarskie. Podziało to deprymującą na inne ośrodki, gdzie zresztą także zdarzały się takie wypadki.

Następnie nacisk polityczny władz nadzorczych, który w tym okresie doszedł do punktu szczytowego, wytwarzał stopniowo w mniej śmiałych umysłach jakąś sugestię, że w samorządzie nie można

CZY OSOBISTE POGLĄDY

Natomiast w wyborach sejmowych zainteresowanie skupia się nie na samym akcie wyborczym, ale na pytaniu czy i jak Sejm uchwali ordynację wyborczą. „Głos Narodowy” zapytuje:

Tu rodzi się pytanie: dlaczego rząd w ciągu tych trzech lat nie zgłosił do Sejmu swego projektu nowej ordynacji dla obu izb, a choćby tylko dla samego Senatu? Zmiany te miałyby przeprowadzić nowy parlament — „ozonowy”. I tutaj nowe pytanie: Czy „Ozon”

Pisaliśmy o tym pierwszy „pytając”, kto przemawiał w Katowicach — jak dotąd Ozon nie odpowiedział.

Paweł Dunin

Do kupca żołnierza w Polsce

KOLCE BEZ RÓŻ

ZŁOTYCH MYŚLI CIĄG DALSZY

„Departament sił powietrznych pożyczyl pewnych bardzo ważnych instrumentów jak przyrządów nawigacyjnych... map morskich i t. p.”.

Jakimże to instrumentem jest mapa? Może muzycznym. Jeśli tak to gotów jestem zagrać na niej p. inż. Mazurkowi rzewną melodię, rzewną jak jego książka.

„Do odychania używali płynnego tlenu”.

Napił się taki facet szklaneckę tlenu i wystarczyło mu na całą wyprawę. Ciężkie tylko czy p. inż. Mazurek nie wypił przed napisaniem

swej książki szklanecki... a może mu kieliszek wystarczy?

„Błotnisty teren lądowania pokryty był licznymi dołami i rowami, wypełnionymi wodą.”

Zaloga nie mogła wyjść z gondoli na taki teren podczas nocy... zdołała jednak dać znać o swym lądowaniu telefonicznie z pewnej farmy, znajdującej się od tego miejsca mniej więcej o 5 km.”.

A to dopiero zuchy. Nie mogli wyjść z gondoli ale zadzwonili z pobliskiej (5 km.) farmy.

„Przy zelknieciu się z ciepłym powietrzem troposfery wilgoć zaczyna zamarać na powłocie”.

Świetny przepis na lody: 3 żółtka rozbić w szklance śmietanki, dodać cukru i wystawić na słońce. Gdy dobrze zamarnie podawać do stołu. (LUB)

DZIEŃ W POLITYCE

NA ZAMKU
P. Prezydent R. P. przyjął dnia 21 b. m. prezydium komitetu uczenia 30-lecia pracy naukowej min. W. R. i O. P. prof. dr. Świętosławskiego, z i O. P. prof. dr. Świętosławskiego, z Stanisława Michalskiego, dyrektora Funduszu Kultury Narodowej Józefa Piłsudskiego.

P. SNOPCZYŃSKI SKARZY
Były poseł Antoni Snopczyński zapowiada wniesienie skargi sądowej, przeciwko wydawnictwu i redakcji miesięcznika „Piekarczyk” za oszczerstwo. Ostatni numer tego pisma był wyłącznie poświęcony osobie

Od reakcji

Redakcja wyraża żal, że dn. 14 b. m. w Nr. 308 naszego pisma w rubryce „Kolce bez róż” przez niedopatrzenie ukazała się notatka, dotycząca P. Janusza Łaskownickiego.

byłego posła Snopczyńskiego, co w tak dużym stopniu zaważyło o losach jego kandydatury do Sejmu.

S. L. WYSTĘPUJE Z KOMISJI POROZUMIEWAWCZEJ

Stronnictwo Ludowe ogłasza komunikat, w którym stwierdza, że: w istniejącej na terenie Małopolski Wschodniej Komisji Porozumiewawczej stronnictwo — Stronnictwo Ludowe nie zasiada. O ile kto z członków S. L. brał udział we wspomnianej komisji, a nie wystąpi z niej, poniesie konsekwencje statutowe.

W kolach politycznych komunikat ten łączy z osobą gen. Tokarzewskiego, który od pewnego czasu nie bierze udziału w pracach wspomnianej komisji.

WSPÓLNY BLOK

Stronnictwo Demokratyczne zgłaszało z wystawienia własnych list wyborczych do samorządów, a kandydaci tego ugrupowania będą figurować na listach P. P. S. i Klasowych Związków Zawodowych. Między innymi ma kandydować w Warszawie Wincenty Rzymowski.

Zdziwi się pan tym tytułem — prawda? A jednak uważam Pana za żołnierza i to wcale nie dlatego, że może właśnie Pan zmienić karabin na metr lub wagę. Nie — piszę także do tych, którzy w wojsku wcale nie służyli, ale którzy dziś walczą na wielu frontach o prawo Polaka do życia, o kawałek chleba dla siebie.

Zresztą nie tylko dla siebie. O tym nigdy Panu nie wolno zapominać. Kupując towar polski, ale naprawdę polski, krajowy, ale naprawdę polski, krajowy dostarczając polskiemu odbiorcy dobrego towaru po umiarkowanej cenie, czy może wzmagając nasz wywóz — walczy Pan.

„Nie w paryskich salonach, lecz w wagonach kolejowych środkowoeuropejskiego obrotu go spodarczego rozstrzygną się losy tych krajów” — tak pisał „Völkischer Beobachter”, czołowy i urzędowy organ Niemiec.

Sądzę, iż to zdanie jest niezwykle trafne. Mam nadzieję, że losy tej części Europy, w której żyjemy, w ciągu przynajmniej paru lat, nie będą się rozstrzygać ani w salonach, ani na polach bitew. Europa, nie wyłączając naszego zachodniego sąsiada, naprawdę pragnie pokoju. My także — ale Europa pragnie pokoju bardziej niż my.

Gdy wskutek naszej słabości gospodarce nie damy innym korzyści, wynikających z współpracy handlowej, a zarazem stanowić będziemy pokusę — dla nich łatwą pokusę — nieudolność naszą przewyżcimy nieudolnością innych. Bo jest ono względne, to znaczy trwa tak długo, jak długo jesteśmy realną siłą. A realną siłą będziemy wtedy, kiedy będziemy nie tylko bitni, dobrze zorganizowani, rządni, ale także zamożni.

Pierwsza linia okopów, na której podejmujemy walkę, to będzie linia gospodarcza. Po tej batalii będziemy musieli pójść na drugą

linię okopów, na tą, na której strzela się z Cekaemów, na której leje się krew. Im więcej osiągniemy w walce na pierwszej linii okopów, tym później zejdziemy na drugą i tym łatwiej będzie nam na niej się bić.

Pan wie, Pan widzi codziennie, jak na linii gospodarczej nam się „powodzi”. Wie Pan ile placówek na tej linii już straciliśmy, jak wiele z tych, które noszą nazwę „polskie”, są polskimi tylko z nazwy, a w istocie służą zbrojnemu dziełu wyzyskiwania Polski przez obcych!

Powie Pan, że to nie Pana winna. Odpowiem: może nie tylko Pana, ale w pewnej mierze i Pana.

Niech Pan nie żałuje swej pracy. Niech Pan nie narzeka, że ciężko. W prawdziwych okopach będzie napewno ciężiej. Niech Pan naprawdę stosuje zawsze zasadę: duży obrót mały zysk. Zdrową zasadę pomnażania obrotów, a nie obrony zdobytej pozycji i eksploatacji zdo

bytego rynku.

Niech Pan nie patrzy z zazdrością na młodego konkurenta — Polaka. Coraz większe współzawodnictwo polskie da Panu olbrzymią satysfakcję: że Pan swój kawałek chleba zdobywa pracą mózgu i rąk, a nie przywilejem, chazuką, kontyngentem, kartelem — jak ci inni, obcy, uprzywilejowani.

I niech Pan się zdoła odważyć w walce przeciw tym przywilejom, kartelom, chazukom, kontyngentom dla obcych.

To siła, która Pana dławi, to pętla, która zaciśka się koło Pana szyi i kolo n a s z e j szyi. Czasem Panu troszeczkę popuszczą, dadzą zacząć trochę świeżego powietrza, ale to tylko po to, by Pan słabnął powoli, bez zwracania uwagi publicznej.

Pana rzeczą jest walczyć, Pana obowiązkiem jest bić się i walczyć o pomoc, kiedy Pana dusza, a nie zawierając kompromisy z duszcielami.

Na zakręcie historii

(Dokończenie ze strony 1-ej)

ny — wejść natychmiast na drogę rzeczywistej, rzetelnej budowy Nowego Ładu, polegającego na oparciu całokształtu życia państwowego na zasadach sprawiedliwości społecznej, pojętej w duchu chrześcijańskim i narodowym, na przekreśleniu choćby za cenę ofiar wszystkich nieistotnych i urojonych różnic, wynikających jedynie z ambicji osobistych i grupowych, na rzetelnym, wszechstronnym i radykalnym załatwieniu palącej kwestii żydowskiej, maońskiej i obcych kapitałów oraz na wprężeniu wszystkich bez wyjątku Polaków do usilnej pracy nad powiększe-

niem potencjału Polski wewnątrz i Jej promieniowania nazewnątr.

Niezbędność powyższych do konań leży w świadomości każdego Polaka, t. zw. „konniunktura międzynarodowa, nie stojąca na przeszkodzie, a przeciwnie sprzyja, co nawet ostrożnym i bojącym się odpowiedzialnych decyzji, brzoń z rąk wytrąca — kto za tym pięknie o zjednoczeniu deklamuje, a mając możność wkroczenia na prostą do tego drogie, nie wkracza, nasuwa wątpliwości, że deklamację jego w najlepszym razie są tylko teatralną pozą.

W. Mn.

Wiem, że ci, którzy Panu powinni pomagać, nie pomagają Panu. Opowiadał mi Pan, że ostatnio przypadkiem rzucił Pan okiem na listę przyznanych pożyczek w pewnej komunalnej instytucji oszczędnościowej i przeczytał Pan mimowoli taki fragment: „Zielniński, komisarz P. P. prosi o 1500 zł. pożyczki, przyznano 1500 zł., Gąryczko, kupiec blawatny, prosi o 3000 zł. pożyczki, przyznano 3000 zł., Pan Dyrda rzemieślnik, prosi o 500 zł. pożyczki, przyznano 100 zł. i tak dalej do końca. Mówi Pan, że powinno być naodwrot. Powiem więcej: gdy polski kupiec i rzemieślnik walczy w tak strasznie ciężkich warunkach o podniesienie dobrobytu, zwanego uczeniem „potencjałem gospodarczym”, o zlikwidowanie nędzy polskiej, o pracę i chleb dla bezrobotnych, o ekspansję Polski na obcych rynkach, o polskość życia gospodarczego Polski — inni nie powinni się pechać z podaniami o pożyczki na przejeżdżenie, a jeżeli już te podania wnoszą, to powinni się spotkać ze stuprocentową odmową.

Mówił Pan, że jest wiele rzeczy „tajnych” dla Pana, a jawnych dla Pana konkurenta z Nalewek, że jest wiele miejsc, do których on dotrze, a Pan nie, wiele spraw, które on załatwi, a Pan nie. Był Pan zdania, że odpowiedzialni za ten stan rzeczy powinni gnić w kryminalu.

Powiem więcej: ja bym ich wbił na pal.

Ala Pan może zrobić także więcej, niż Pan dziś robi; okazać więcej odwagi, więcej niezależności, więcej solidarności i więcej wysiłku w gospodarce w a l c e.

Zechce Pan przyjąć życzenia zwycięstwa od

PAWŁA DUNINA.

P. S. Czy jest Pan członkiem Związku Polskiego (Ordynacka 5, tel. 3.44-34)?

I ja też niegdyś sądziłam.

że pranie musi sprawiać wiele kłopotu i trudu. — Od czasu, kiedy poznałam Persil i stosuję go umiejętnie, przekonałam się, że niema nic prostszego, jak gotowanie bielizny w Persilu!

Istotnie —
co Persil to Persil

Wyrób Zakładów „Persil” Polska Spółka Akcyjna, Bydgoszcz.

Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielienia!

Tabela loterii

4 dzień ciągnięcia 1-ej klasy 43-ej Loterii Państwowej

I i II ciągnięcie

Główne wygrane

Główna wygrana 100.000 zł.
padła na nr. 132791
50.000 zł.: 134256
25.000 zł.: 60759
15.000 zł.: 42345
5.000 zł.: 20865
2.000 zł.: 3637 22954 153025
138416
1.000 zł.: 13035 46626 51870
82263
500 zł.: 23325 27582 45877 76004
101819 107755
250 zł.: 16622 10398 16998 24575
25405 36471 37620 39215 46969
49125 50262 59885 70115 7
79603 83051 86290 96451 109543
113478 115866 121479 13147
133059 142660 145416 152574
152442

Wygrane po 125 zł.

172 540 1174 30 79 707 2567 3124
655 761 4099 943 47 5169 291 980
0043 7893 8466 680 704 9114 708
10059 548 608 15 786 11149 813
12021 268 734 13068 838 14578
15089 391 16832 14 956 99 17446
673 74 736 962 18031 64 728 19092
474 20071 193 712 21444 22075 214
379 807 23195 97 735 24744 25387
652 845 26197 769 27129 28245
397 29018 232 388 687 35036 38 70
31021 137 616 87 32882 924
35478 34589 348 704 36260
37239 75 98 38034 141 206 89711
9823 40863 91 41302 571 42356 541
43340 436 44368 45394 861 916
46418 23 902 37 47090 109 371
712 4805 5817 412 677 49026 380
50554 959 51467 52275 504 716
952 53200 508 665 54143 56081
403 685 57377 805 59260 525 640
729 40961 85 60140 67 667 61750
852 62241 474 776 63503 905
64750 996 65523 880 959 66422
504 642 794.
67612 43 834 68134 374 716 899
69078 355 905 70783 880 72029 92
511 74506 642 75732 55 76354 77165
78292 342 461 585 79080 163 514
80900 82752 83171 84222 814 85881
894 86158 885 87525 32 38 955 88161
9339 91060 86 312 92352 848 93 987
93095 197 772 94226 965 9620 401
998 99 9702 39 98211 99635
100176 676 101471 708 102412 794
103228 469 607 874 104119 105751 910
89 106782 107624 108312 660 958
109764 10008 455 936 11480 711 112436
650 820 58 113600 114907 115173 98
413 870 936 116374 664 749 877 11716
118346 119826 97 120714 868 79
121087 245 850 593 122248 947 123756
804 124158 125556 741 995 126101 432
867 955 12726 991 128038 891 129356
1314120 533 743 8 866 132514 30
133391 706 39 134160 409 962 135915
136086 130 374 41 758 919 137384
701 138137 541 633 139054 218 424
70 621 941 141263 142080 746 143021
34 465 144110 232 40 9523 653 145042
145844 55 147519 68 148613 730
150710 832 151554 82 152683 153094
176 87 385 230 155279 567 520 157743
158577

Wygrane po 62,50 zł.

53 399 590 98 902 1248 531 621
984 2284 464 567 761 8312 6332 837
402 4082 102 37 441 517 878 5217
601 30 549 883 8269 462 86 653
755 7135 56 231 373 94 428 56 734
871 957 8299 433 706 85 902 18
9257 443 538 7918 10019 113 254
643 709 36 807 990 11168 476 500
609 777 89 91 829 12264 92 378
417 509 29 707 76 802 13103 272
326 48 729 84 847 925 14450 522

DOROTHY BLACK

14)

PRZYGODA

Powieść

Przekład autoryzowany z angielskiego

— Nie. Muszę wyjechać na kilka dni. Odwieźć ciotkę na wsi. Chora, potrzebuje opieki...
Raz zacząć kłamać, dziwi! ile kłamstw ciśnie się na usta dla uzasadnienia tego pierwszego.
— O!... A cóż jej się stało? — zapytała kobieta, na wstępnym ciekawym wszelakich chorób.
— W ostatnich czasach skarżyła się na bóle — skłamała ogólnie Sue.
Szczególnym zbiegiem okoliczności postugaczka miała również ciotkę, cierpiącą na niezwykle bóle „w sobie”. Sue nie mogła odejść nie wysłuchawszy szczegółowego sprawozdania.
Była wystraszona, choć jednocześnie dziwnie rozradowana.
Pojechała do Liverpoolu południowym pociągami.
Pogoda tu była wietrzna i zimna. Sue dziwiła się, bo język mieszkańców wydał jej się obco brzmiący. Po wielu zachodach i trudnościach znalazła biuro okrętowe. Przybyła w ostatniej chwili, bo już miano zamykać.
Młody człowiek o ulizanych ciemnych włosach

właśnie zabierał do wyjścia. Na widok uroczej interesantki zatrzymał się i przechylony przez biurko, wystukał jej uprzejmie. Okazał się ogromnie uczynny.
Sue wyrecytowała przekonywającą historię, zmyśloną w pociągu. Spojrzenie miało tak niewinne, że sympatyczny młody człowiek uwierzył bez zastrzeżeń. Przykro jej było, że musi kłamać. Wolatoby zwierzyć mu się ufnie, jak przyjacielowi.
— Proszę o bilet pierwszej klasy do Gibraltaru. Dostałam tam pracę. Jestem boną. Moi chlebodawcy płacą za przejazd...
— Pani sama jedzie?
— Samiuteńka.
Sympatyczny młody człowiek nie mógł ukryć zdziwienia.
— Czy pani była już kiedy za granicą?
— O, tak. Dużo podróżowałam — odpowiedziała z potulną miną, myśląc o wycieczce do Norwegii, w ufnym przeświadczeniu, że jej ta hłaga będzie przebaczona.
— Ma pani szczęście — rzekł sympatyczny młodzieniec. — Wczoraj wieczorem jeden pasażer odwołał zamówienie. Pojedyncza kabina. Pokład B. Ostatnie miejsce, jedyne, jakie zostało. Komplet pasażerów.
— To proszę.
— Dwadzieścia pięć funtów w jedną stronę.
Zwrócił uwagę na jej liche płaszczki i pocierowane rękawiczki. Trochę się zdziwił, gdy wydobyla plik banknotów. Zająrał do jej paszportu,

Makabryczne motywy skargi kasacyjnej

Echo „Anschlusu”... w procesie trucicielki

Wielokrotna trucicielka, Marta Marek, skazana została przez Sąd wiedeński na karę śmierci. Obrońca jej, prof. Dr. Granichstaeden, wniosł przeciwko temu wyrokowi skargę kasacyjną.

W motywach skargi wywodził obrońca, że oskarżona skazana została wprawdzie na karę śmierci, w wyroku jednak opuszczone zostały słowa „przez powieszenie” — a więc nie uczyniono zażądanie wymogom przepisów prawnych, które mówią, że „kara śmierci musi być ogłoszona do kładnie, według prawa”.

Następnie podniósł obrońca, że w czasie, gdy wyrok został ogłoszony, kara śmierci była wykonywana w b. Austrii tylko przez powieszenie.

Dopiero po „Anschlussie” i wprowadzeniu tam ustawodawstwa Rzeszy — stryczek zamieniony został na topór.

Nie jest zaś dla żadnego człowieka obojętnym, czy ma zginąć w sposób krwawy, czy bezkrwaw.

W wypadku Marty Marek — nastąpiło przez to oboszczenie kary, które przy karze śmierci, absolutnie nie jest dopuszczalne. Z tych powodów domagał się obrońca skasowania wyroku i rozpisania nowej rozprawy.

Prokurator, Dr. Mileki, wywodził w swym przemówieniu, że, według prawa, zbrodnia morderstwa jest karana śmiercią. Dodatek wyroku „przez powieszenie” nie ma żadnego znaczenia, gdyż, jak wyrok ma zostać wykonany — nie jest sprawą sądu,

Najbardziej zaniebane
ZĘBY można doprowadzić do
śnieżnej białości używając
codziennie pasty do zębów
„CAPRIDONT”

996 127182 519 128482 674 129056
274 369 649 733 130907 416 131186
136 132051 61 134388 479 501 63
135695 136532 85 137502 749 138816
924 91 139316 48 73 466 698 140205
68776 833 70147 71256 98 72271 500
74063.
77680 839 78192 79040 320 77 778
81001 563 82293 704 860 83206 86262
87978 89662 90639 91505 611 92011
249 94928 98047 100047 101767
103418 83 104514 105480 112515 949
113066.
114729 115588 641 796 116182
326 117014 118131 525 934 119549
634 120109 734 121677 123366 574
126872 129734 940 130684 131722 955
134814 135243 713 137231 455 730
138892 140285 142375 144096 145480
567 85 146195 374 147451 849 148443
520 149660 150048 238 151592.
153590 154766 155545 157303 625
158672 961

Wygrane po 62,50 zł.

1316 605 7286 541 8267 845 10480
652 704 11883 13778 14471 637 15865
16041 18280.
20514 927 21442 23569 23873 26427
28649 29316 30213 76 331 31433 587
32833 33628 35589 38147 218 802
40255 321 750 42570 84 624 941
43341 44130 642 830 45338 51 46455
533 817 47041 203 50054 323 51187

lece powołanych do wykonania wyroku władz.

Po krótkiej naradzie sąd odrzucił skargę kasacyjną obrony i podał w motywach, że dokładne określenie prawne brzmi, iż morderca ma być ukarany śmiercią.

Sąd Najwyższy ma jedynie sprawdzić, czy sąd wyrokujący, nie przekroczył, przy wymiarze kary swych uprawnień.

Ponieważ wypadek ten nie zachodzi — prawu całkowicie stało się zadość.

Po ogłoszeniu wyroku — sąd udał się na posiedzenie, celem na radzenia się czy należy złożyć prośbę o ułaskawienie skazanej z wnioskiem przymiłym.

Teraz tylko łaska kanclerza Rzeszy — może trucicielkę ochronić przed toporem kate.

Kamienie żółciowe

powstają wskutek złego funkcjonowania wątroby. Wątroba jest filtrem dla krwi. Zanieczyszczona krew może powodować szereg rozmaitych dolegliwości: bóle artretyczne, łamanie w kościach, bóle głowy, podenerwowanie, wzdęcia, odbijania, bóle w wątrobie, niesmak w ustach brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy i wyrzuty na skórze, skłonność do tycia, mdłości i język obłożony. Choroby zleg przemiany materii niszczą organizm i przy-

śpieszają starość. Racionalną zgodną z naturą kuracją jest normowanie czynności wątroby i nerek. Dwudziestoletnie doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle zleg przemiany materii, chronicznego zaparcia, kamieniach żółciowych, żółtaczce, otępieniu, artretyzmie mają zastosowanie zioła „Cholekinaza” H. Niemolewskiego. Broszury bezpłatnie wysyła labor. fiz.-chem. „Cholekinaza” H. Niemolewskiego, Warszawa, Nowy Świat 5 oraz apteki i skl. apteczne.

O Marii Curie-Skłodowskiej przez radio

atmosfera pracy, oddana swojemu celom i ideałom, zdolna do największych poświęceń — oto obraz wielkiej uczonicy, opartej na najbardziej ścisłych i autentycznych źródłach, jak listy, dokumenty, wspomnienia osobiste bliskich osób itp.

Pierwszy fragment tej wzruszającej książki usłyszą radiosłuchacze dnia 23. 10. o godz. 16.10; będzie on nosił tytuł „W Stanach Zjednoczonych”. Drugi użyczek, zatytułowany „Czterdzieści rubli na miesiąc” nadany zostanie dnia 29 października o godz. 16.50.

W Łodzi powstała duża, nowoczesna chłodnia

Skuszenie się stało, że właśnie w Łodzi — największym po Warszawie mieście polskim — wybudowano następną z kolei po Warszawie dużą chłodnię ogólnego użytku.

Chłodnia Łódzka uruchomiona została z dniem 1 października 1938 r. Posiada ona taką samą pojemność użytkową co Chłodnia Warszawska przy ul. Wolskiej i zasadniczo przy-

muje na przechowanie tego samego rodzaju produkty, a więc owoce, warzywa, masło, jajka, przetwory mięsne, drób bity itp. Obok głównego budynku postawiono pawilon z basenami na ryby żywe.

Chłodnia wzniesiona została przy ul. Rokicińskiej i posiada własną bocznice, dochodzącą do samej rampy budynku.

485 626 52498 668 640 5463 655214
56666 840 37375 59199.
60421 61334 51 402 582 62568
64187 692 65009 258 765 66663 67652
68776 833 70147 71256 98 72271 500
74063.
77680 839 78192 79040 320 77 778
81001 563 82293 704 860 83206 86262
87978 89662 90639 91505 611 92011
249 94928 98047 100047 101767
103418 83 104514 105480 112515 949
113066.
114729 115588 641 796 116182
326 117014 118131 525 934 119549
634 120109 734 121677 123366 574
126872 129734 940 130684 131722 955
134814 135243 713 137231 455 730
138892 140285 142375 144096 145480
567 85 146195 374 147451 849 148443
520 149660 150048 238 151592.
153590 154766 155545 157303 625
158672 961

Wygrane po 62,50 zł.

10 496 870 1265 2606 961 3607

783 4166 471 690 932 5669 6897
7177 83 785 8170 327 586 794 840
9033 479 660 740 981.
10050 175 626 11068 314 12519
759 13309 14049 71 84 317 692 804
914 15738 16029 246 385 437 17108
274 574 623 765 18450 798 19107
240 844 632.
20054 456 812 21077 94 440 524
700 916 22331 55 664 23115 23 54
563 24197 687 702 25578 667 26508
802 27602 890 28291 889 29443 729
965.
30165 224 390 31128 333 719 32895
53106 236 716 34414 504 868 35147
451 803 36377 37804 578 38987 89254
40168 466 610 802 946 41569
42160 509 805 924 43150 649 72 785
44158 628 710 816 942 45230 85 46021
123 24 38 61 649 791 47807 439 901
578 48568 609 792 49490 552 620
818 993
50301 679 919 51482 551 722 900
58 52167 419 53881 474 881 54144
78 264 474 696 978 55258 57828 435
738 96 58425 580 84 728 823 902 84
59855.
60127 853 61117 347 544 763 62824
48 63496 112 617 775 814 32 34
64145 239 79 356 64 608 66075 627
70 67273 383 426 521 93 68270 545
622 355 69815 980.
70601 74 739 859 69 71060 439
572 72339 581 845 73081 609 74140
261 98 695 796 924 75089 115 548
721
76175 250 356 634 998 77178 260
879 49 78094 103 422 717 860 969
79348 889 907 80177 254 364 71224
604 835 82449 663 83139 212 711
851 84612 943 85318 765 73 974
86191 94 302 58 999 87206 15 605
11 785 88324 89058 915 90479 648
824 68 97056 295 868 93158 217 399
472 767 94529 838 95072 331 96064
655 97131 98781 842 99468 78 792
891 100035 101275 534 532 60 718
932 102299 315 427 577 734 873
103216 104020 853 105234 497 745
106304 45 917 49 107000 671 789
108027 109195 295 110219 416 506
689 908 111028 804 911 112037 755
65 113494.
114516 683 115406 116120 27 366
958 59 117261 103 422 717 860 969
98 999 119041 452 651 121004 121009
248 387 753 122026 37 818 464 663
748 911 123 888 933 124071 161 300
409 305 760 125169 389 530 800 30
126 671 797 874 127464 503 128447
578 886 129064 230 52 627 962
130470 95 698 937 131107 792 132080
926 133018 159 439 952 134065 536
135229 136417 850 965 137403 16
934 138211 989 139387 89 140744
141047 374 873 142114 88 826 143381
32 144601 6 145585 997 146470 91
665 843 970 147417 25 538 958
148182 149125 623 150861 458 580
151166 565.
152178 786 840 153346 685 724
154162 231 155010 176 816 156126
525 89 157227 677 713 158010 68 486
574 636 55 766 159374 488 840 63.

dodatek • ABC • niedzielny

Maria Rutkowska

Autem do Nieba

Znak glocknerowski na szybie samochodu jest jednym z licznych wrażeń każdego snoba - automobilisty.

Angielski Ford moich angielskich przyjaciół nosi już na sobie dwie etykiety w rudej obwódce, niczym sygnet z duplikatem.

— Jestem wierny Glocknerowi mimo „Auschlusu” — stwierdza mister L. z patosem.

— A cóż Anschluss ma do Alp? — Obawiam się, że aż nadto wiele. — dorzuca mój Anglik z odrobiną zjadliwości. Przekonamy się po drodze.

W PRZYDROŻNYM GASTHAUSIE

Pędzimy przez mgłę poranku. Z równej drogi, od Dölsach unoszą nas serpentyny. Wielka dolina Dranu leży już w dole, zatopiona w słońcu. Rozciąga się na kilometry.

Przydrożny gasthaus taki, jakich setki spotyka się wzdłuż dróg Karyntii. Zielone żaluzje i kwiaty w oknach. Izba pachnie piwem i lśnią bielą obrusów.

Frühstick zajadamy z apetytem. Myślę przez chwilę o tym, że wędrując przez Polskę z swymi cudzoziemskimi przyjaciółmi musiałabym ich skazać na przymusową kurację odchudzającą. Ktoś, kto zdołałby doprowadzić polskie karczmy do stanu „strawnej używalności” miałby przed potonnością zasługę większą niż twórca kolejki na Kasprowy.

Syci na ciele, a spragnieni i oczekujący obiecanych duchowych emocyj zapadamy w miękkie objęcia Forda. Słońce zostaje

Kiedy wychodzimy z auta aby kupić owoce, ogarnia nas żar upalnego dnia, jakby to było jeszcze lato. Owoce leżą na straganach wielkie i zachęcające. Brzoskwinie i pomidory są rozgrzane słońcem i całe rozpiękują się w sok.

— Dość już tych przyziemnych zainteresowań, moje panie! — przerywa nagle owocową kontemplację p. L. — Kilka sekund i staniami u wrót Grossglockner-hochalpenstrasse!

U WRÓT ROZKOSZY I NIEBEZPIECZEŃSTWA

Z Heiligenblut skręć w prawo. Wiraż w górę nad doliną raz i drugi. Nagle mały domek przy drodze i uroczą para tyrolska wychodzi nam na spotkanie.

— Auto stop! Stajemy. Cóż robić, Grossglocknerhochalpenstrasse każe sobie płacić „myto” za swoje cuda. Po 4 marki od osoby. Znak glocknerowski „dla osoby”, nalepka dla auta. Z dołu nadjeżdżają inne maszyny i zatrzymują się za nami w kolejce do „mautgebühre”.

— A teraz, naprzód! W ramionach piękna i niebezpieczeństwa. — woła z nieangielskim etniczizmem mister L.

WODA SIE GOTUJE!

Ford pnie się w górę, pracując ciężko. Dyszy na drugim biegu. Chwilami musi się dźwigać na pierwszym biegu.

Co kilkaset metrów przy drodze napisy: „Wasserdienst“

le był przecież upał.

Niesione wiatrem nadlatują ku nam dźwięki z gór. Cicho jednostajnie dzwonią dzwonki, uwieszone u szyi krów, pasących się na zboczach.

— I - ha - o - ho - i - ha!

Gdzieś daleko nawałują się śpiewnie jodlowaniem pastuchy. Wiatr przegrywa te górskie melodie i znosi już przemienione po swojemu hen w dół, ku dolinie...

S. O. S. GÓRSKIE

Wzdłuż drogi co pewien czas stoją budki górskich telefonów. Na każdym napisy objaśniające w czterech językach. Każdy tury-

stoson, żadnych leśnych parawanów. Z prawej strony nagie zbocze, z lewej — przepaść. Wyżej, coraż wyżej. Taśma szora zwija się nieustannie serpentyną. Auta, pędzące po niej są jak cienką nitką przyczepione do ścian skalistych. Jeden nieopanowany ruch kierowcy... i rozwarta paszcza kamiennej bezdennej czeluści.

Na zakrętach raz po raz słychać sygnały. Długim echem odbijają się od skał. Z góry i w górę ciągle jadą auta...

LODOWIEC GLOCKNERA

Gardziel wawozu zwięża się

Franz Josefs Höhe — nad lodowcem.

sta, posiadający kluczyk od górskiego telefonu może się nim posługiwać. Alpejskie S.O.S.

Droga nie ma już teraz żadnych

raptownie. Góra z drugiej strony przepaści zbliża się ku nam. Chmury, rozdzielając się o skaliste wierzchołki, przesuwały się

Józef Piłchiewicz

Do poezji polskiej

Oto triumfalnym wierszem turkoce na bruku wóz,
pocatunki blasku na stawie, jak rymy,
dźwięczy wśród wody złoto,
dźwięki zaciera szmer tóż —
od tóż wiatr dymi. —

Poczjo,
jakie Twe Imię?

Ze strychu po spróchniałej drabinie
zeszła otulona łajemnicą noc.
Odepchnęła moje sny od oczu,
tylko jeszcze myśli się mienią,
wysadzając razem z sercem moc.

Poczjo,
święta niewolnico,
krzyżowana liryką chwil.
Już nawyłot mnie zapął przeświecił!
Rozumiem!

Upraszczano twój nurt kolorowy
drzew jednostajnym szumem,
kazano się Tobie uśmiechać
zmysłowymi wargami kobiet,
duszono Cię w każdym wierszu
zapachem astrów i lilij!

Oto jestem na Twoim pogrzebie,
rece opieram na sile —

— Krzyczę:
Kwiaty, mówcie po polsku!
Niech szelest drzew się zapadnie
w wilgotnej od tęsknoty ziemi,
niech z niej młodość oczami zaświeci
i wiatr porznie na karzący rzemień!
Pościńcie te lilie i astry!
W oberek rozprysnąć rosę!
Niech, jak pięścią, poczja uderzy —
eposem!

Zrozumcie, że wieczność żyje
na każdej kościelnej wieży,
że słońce wschodzi Ojczyzną!
Biegnę,
biegnę duszny liryką wieczornych wyznań.
Niech te słowa w echa werblem uderzą,
niech rozejdą się, jak sny apostołskie!
Poczjo, klękam przed Tobą, bo wierzę,
że będzie w Polsce jeszcze więcej Polskil

Serpyntynami pniemy się w górę...

nad nami. Chłód wieje od szarych maszywów nagich i groźnych.

W głębi, w ramionach wyniosłych skał leży lodowiec Glocknera.

Sznur aut przed nami staje się niemal zwarty. Samochody wolno pełzną jeden za drugim.

Szary jak góry dookoła stoi Glocknerhaus. Przed nim posturunek żanadrmerii alpejskiej. Na szarych mundurach wyszły znak glocknerowski. Regulują ruch. W szeregu innych zatrzymuje się nasz Ford.

„Dlaczego ten postój?” — pytam łowarzysza.

Anglik siedzi sztywno. Nie usłyszał mego pytania. Czekając, wpatrzony w żandarm. Ostatni wóz przed nami rusza. Za chwilę z zakrętu wysuwa się auto, jadące z góry i mija nas. Nadeszła nasza kolej.

Anglik naciska starter. Celebruje start w skupieniu. Ale auto nie rusza. Żandarm daje znak ponownie. Z tyłu trąbią w zdenerwowaniu inne auta. A Ford stoi i ani rusz. Mister L. dostaje wypieków i kiedy wreszcie ruszamy, tłumaczy przez zacisnięte zęby:

— Zmarzł! — Udaję, że nie widziałam prawdy. Przejęty startem „celebrans” startował z zamkniętym motorem. Glockner zabija nawet „angielską flegmę”.

U SZCZYTU

Na wąskiej serpentynie mijają się wozy: jeden w dół, drugi w górę. Ostre wiry i szczyt — wysokość: 2431 m.

Plac na Franz Josefs Höhe zatłoczony. Tłok aut. Mrowie ludzi. Mieszanina: alpinistów w ciężkich butach z plecakami i damy szczegółające zębami przy wysiadananiu z aut, w lekkich sukienkach.

Wiatr miota flagami wszystkich państw dumnie rozpiętymi na masztach. Wiatr smaga twarze. Depczemy po śniegu.

Po zboczach, na lodowcu, rozciągają się teraz u naszych stóp, obsuwa się nieustannie ciemna lawina ludzka. Jakby szarańcza obsiadła górę. Schodzimy razem z innymi, po oślizgłych kamieniach, zlodowaciałej ziemi.

Ludzie gramolą się z trudem. Jakaś nieszczęśliwa Francuzeczka wykrywała rozpaczliwie chude nożyny na francuskich obcasach. Jakaś zażywna para wspiera się, stając co pięć kroków.

— Einbahn! Einbahn! — wykrzykuje tuż koło nas wesół młody dzieńec w alpejskiej czapeczce, sterczącej filuturnie na blond włosach.

— Einbahn! — podchwytyują inni dookoła i szeregi ludzkie suną przez pewien czas we wzorowym porządku — jedną stroną do góry, drugą na dół.

Prater, czy Alpy? — zadaje sobie pytanie Białe - błękitny lodo-

wiec. ogromny i cichy służy teraz uciesze hałaśliwych tłumów.

ANSCHLUSS W ALPACH

Jadąc na Edelweisspitze część drogi wracamy w dół. Ogarnia nas przejmująca rozkosz pędu, zapierającego oddech, pędu w niebezpieczeństwo.

Potem jedziemy już szosą po łagodniejszej, rozległej płaszczynie. Przemarznięci, rozgrzewamy się kieliszkiem białej i wonnej „Kirchwasser” w Jaussenstation, gdzie o szyby i w drzwi łomocze szalejący wiatr.

Za długim tunelem, lśniącem kaflowymi ścianami i rzędami lamp droga znowu pnie się szczytami. Znowu wiraż i przepaść. Dzień, nagie ściany gór. I wreszcie za ostatnim, najtrudniejszym i najwęższym zakrętem najwyższe wzniesienie na trasie — Edelweisspitze: 2577 metrów.

— No i cóż? — pyta mnie mój angielski towarzysz. — Jakie wyniki poanschlusowych obserwacji? Auta zagraniczne, poza moim, moglibyśmy z całej drogi wyliczyć na palcach. Niewiele dawnych wielbicieli Grossglocknerhochalpenstrasse mogłoby strawić spokojnie ten widok — wskazuje mi ręką. Na tle nieba łopocze flaga ze swastyką. Dwóch bronzowych S. A. reguluje ruch na szczycie.

Istotnie. Na całej trasie minęło nas wiele aut ze znakami państw obcych (w tym jedna polska „pchełka” wspinająca się zuchwale na wszystkie wzniesienia). Ale przecież drogi roły się od aut. To Rzesza zorganizowała „na jazd pocieszenia” osamotnionym górom Austrii.

DIABELSKI WYŚCIG

Wracamy. Motor zamknięty. Spadamy bez szmeru. Działa tylko hamulec. W Angliki budzi się rasowy sportowiec. Patrzając przed siebie, z zacisniętymi ustami mija jeden za drugim wszystkie wozy, dotąd jadące przed nami. Na którymś zakręcie rozpoczyna się diabelski wyścig z Horchem. Siedziemy nieruchomo, milcząc, zrośnięci z maszyną. Setka. Ciągłe wiry. Horch pędzi. Ale w Horchu siedzi okrągłolicy Niemiec. Nie narazi karku dla sportu. To hazard o własne głowy, taki wyścig na alpejskich serpentynach. I nagle jednym śmielszym wyciągnięciem maszyny, podstępem, bez sygnału, mijamy wspaniałego Horcha.

Przed nami droga do Zell am See. Za nami ośnieżone szczyty. W uszach szumi nam jeszcze wiatr. Twarze mamy ogorzałe na brąz. Przed oczyma majaczą najpiękniejsze obrazy dzikiego, jedyne w surowej, swej mocy i grozie piękna. Piękna nagich gór.

Nad przeprawą...

za nami. Otwiera się górski las. — Achtung! Steinstrasse!

HEILIGENBLUT

I znowu z chłodu i cienia wypadamy w jasną dolinę. Znowu płynnie potok szeroki cały w srebrnej pianie, tocząc po kamieniach wody koloru opaju i seledynu.

Gdzieś w głębi na tle nieba jaskrawą białością znaczy się pierwszy śnieżny szczyt. Ale góry wzdłuż doliny są jeszcze zielone, wesole. Z ich zboczy odrywają się raz poraz spienione kaskady. Spadają, rozpryskując się w krople, jak w pył srebrzysty.

Przed nami miasteczko. Wietrzyczka kościółka. Heiligenblut. Słońce grzeje coraz mocniej.

Przy małych źródełkach zielone malowane kubki. Wyjeżdżamy z lasu na szeroką przestrzeń. Wieje już chłodny wiatr. Zbocza są nagie, bezleśne. Na lewo, z pośród gór widnieją już bliżej ośnieżone szczyty.

Zjeżdżamy z szosy na miejsce postoju. Obok nas inne wozy. Kolejka do Wasserdienstu.

Mister L. podnosi maskę. Nagłym strumieniem bucha w górę woda. Zagotowała się. Najwyższy czas na zatrzymanie.

Z dołu nadjeżdżają wciąż nowe auta. Zbliżają się, sapiąc, z podniesionymi do góry maskami. Ze zdumieniem obserwuję damy, zakutane w grube futra. Tam na do

Adolf Nowaczyński

Jako tam sobie radzą Bratanki?

Pięćdziesięciu Poznańskich z krwi i kości N. i D. powróciło we wrześniu z miasta Debreceń z letnich kursów uniwersyteckich (Nyary Egypcem), no i nie mają dość słów zachwytu nad gościnnością i serdecznością wobec Polaków narodu — gospodarza, który mówiąc poznańskimi słowami poprostu „pali się do nas“.

To samo stwierdzają także i ci Chorążusze i Kuracjusze, którzy letni sezon spędzali nad jeziorem Balaton.

Ważniejsze atoli co rozpowiada młodzież intelektualistyczna Wielkopolska. Otóż na tym letnim uniwersytecie węgierskim było słuchaczy przeszło 800 ze wszystkich narodowości świata. Trzy tygodnie słuchano sobie pilnie różnych wzajemnych wykładów a potem fety, bankiety, recepcje, toasty. Dla wszystkich gości Madziarowie mili i lojalni, ale dla dwóch narodów specjalnie. Czy dla obywateli wszechmożnej potężnej Anglii? Nie. Czy dla bogatych potężnych Amerykanów? Bynajmniej. Najwyżejniejsi i najgorętsi dla Polaków. A potem zaraz dla swoich kuzynów rasowych dla Finlandczyków czyli Suomi. Potem zaraz szli Italianie... Potem długo, długo nie... Belgowie, Holendrzy, Skandynawi, Japończycy, wreszcie Niemcy.

Przy zetknięciu Granpolonów z rodakami... Batoiego i... Bethlena przyszła kilkakrotnie rozmowa tematycznie i na różne ciężkie choroby, które niszczą szarego człowieka po tej i po tamtej stronie Dunaju a wnet już tylko Karpatów i Tater. Mówiło się więc o uremii, o meningitis, o paralysis progressiva, więc oczywiście i o judokach i o nieżyłce kiszki.

„My mamy tego tyle“. A my w tyle. A jakżeć sobie radzić? Co zażywać? Czy stan gorączkowy i zapalny? Kiedy wycięcie wyrostka robaczkowego? Na razie zaś co bierzecie na przeczyszenie? Czym się leczycie przewizorycznie, zanim się zacznie kuracja serio? W jakiej mierze zalega wam na wątrobie złośliwy nowotwór? Kto się podejmuje wielkiego zabiegu chirurgicznego? Czy macie już kogo upatrzonego? Czy narzędzia są precyzyjne i ostre? Czy operator biegle i pewny i nie zostawi w organizmie jakichś resztek. albo nożyczki, lub okulary? Jak to pójdzie i kiedy zapowiada się u was sądny dzień względnie grand soir?

Bratanki opowiadały bratankom co tylko nastarczyć mogły. Zestawiając materiał informacyjny z momentem rozwojowym, który obecnie przeżywamy (P. 20. 38) dojsz już można do pewnych, ale i p e w n y c h konkluzji.

Otóż najprawdopodobniej zaraz po... po Czechach, po Pradze. Tam będzie miało przebieg spokojny, systematyczny, nie efekciarski ale twardy, nad wyraz twardy. Poprostu: r e d d e q u o d d e b e s! Maleparta.

Ale w każdym razie będą dobytek oszczędzać, żeby się nie dużo zniszczyło, a wszystko w słowiańskie ręce wróciło. Trochę ofiar oczywiście będzie. W każdym razie i wykurzenie na emigrację dalszych stu tysięcy do niedawna bogatych hubków i uperlonych Esterek. Takich statków jak ten „Quenia“ symboliczny na Dunaju, co to stoi w miejscu z 47 pasażerami, a nie chcą go przyjąć ani Węgry, ani Czechy, ani Rzesza, takich statków może być więcej, kiedy tylko nad Węłtawą zacznie się rozprawa (John Kippur) z tymi elementami, co państwo Masaryka w przepaść Benesa zepchnęli.

Po Pradze, lub może równocześnie z Pragą przyjdzie kolej na Węgry.

Na razie w tej dziedzinie jest tam niewyraźnie i niejasno. Pod tym względem pewne analogie tak z sąsiedzką Rumunią, jak i katolicką Belgią. W Rumunii, w styczniu, pod naciskiem głównie rządu praskiego, któremu akom-

panowała podziemna dyplomacja paryska i londyńska (przy pewnym też dogadywaniu stolic malej Ententilli) padł gabinet wyrażnie antysemitki. Korona się wycofała a nawet zaaranżowano proces (nieco monstrualny) z ciężkim skazaniem dzielnego młodzieńczego duce Codreanu — Zelea (Zieliński). Ster nawy ujął w swe ręce archimandryta. Roztyle żydostwo bukareszteńskie wzięło się nadal bezkarnie do wysysania szpiku z kości organizmu narodowego i nadal asie. Ale biegu wypadków historycznego procesu już się tam nie odwróci. Nie ma „Żelaznej Gwardii“, ale stare wygi liberalne, geszefciarska familia Bratianu, potentaty stojące za „Universum“ i t. p. też nie wrócili i już nigdy nie wrócą, do władztwa. „Żelazna Gwardia“ zesłała za kulisy i do podziemi. Codreanu poszedł za kraty, ale gorącym, nie tającym się zwolennikiem nowego, lepszego świata okazał się młody Wojewoda Michał, noszący z dumą oznakę M. M., to jest krzyż zielony z dwoma literami dwóch Rumunów, poległych pod Majadahonda w szeregach armii generała Franco. A że w tych okolicach Europy teraz zawiąły potężnie nowe wiatry, więc należy już wnet oczekiwać, że i dzielnicy Codreanu wnet ujrzy światło wolności i pouczony ciężkimi doświadczeniami już z większą odpowiedzialnością, równowagą i spokojem weźmie się do dzieła wyzwolenia swej ojczyzny z najeźdźcy. Na razie jest depresja, apatia, ataraksja i status quo ante Christum natum.

Również impas w tej dziedzinie w sympatycznej Belgii. Tu wysadzono z siodła kawalerzystę kawalera Degrelle. Spiknęły się

na to wszystkie ciemne moce czerwone i czarne, związane z bankami, z giełdami, z kapitalizmem przerażone zbyt gaskońskim impetem młodego bojownika, cichego przekupniów przepędzić także z pobliży „świątyni Pańskiej“. Po wielkim hałasie i krzykach, padł najpierw i poszedł kawaler Degrelle pokiereszowany w cienie, ale maluczką po nim padł na wieki jego główny antagonist, pasowany na światowego geniusza finansowego a w gruncie rzeczy (jak się z procesu okazało) miżerny aferzysta.

Na Węgrzech też jakoś trudno o serio szefa z Bożej łaski i z prawdziwego zdarzenia. Ci, co dotychczas bywali, przypominają niestety to tego londyńskiego Mosleya, to te figury de la Rocque'a przez dłuższy czas grającego rolę Bayarda.

Pierwszym chronologicznie prezydentem był Goembs, który groził i pomstował, aż wreszcie dał się oblaskawić i obezwładnić staremu liberjanowi Bethlenowi, przez wciągnięcie do rządu i dość szybką kapitulację. Po nim przyszedł i przyszedł inni. Major sędziwy graf Festetics bardzo energiczny, jeszcze raz stwierdzający swą osobą, że na Węgrzech bez grafów ani rusz w prawo czy w lewo; dzielny graf ale jednak nie na „führera“. Potem przyszła kolej prawem serii na Zoltanów: Zoltan Mesko, Zoltan Bosnyak (teoretyk) i Zoltan Beszwermer. Pierwszy i trzeci mieli maszerować na Budapeszt wedle znanych wzorów, ale nie z tego nie wyszło, wskutek ciągłych rozłamów, rozpadów, braku dyscypliny.

Potem był graf Sigrey, też tippowany na Derby, ale nie dobiegł. Potem Szenaszy, który już zorganizował kadry ale zbyt się z

Berlinem związał aż mu i wytoczyli proces o zdradę i też wpakowali za kraty. Ostatnio w lipcu wypłynął Fazi, Rudolf Fazi, mający doskonałego majstra od propagandy Kienasta, ale też jakoś debiutujący niezgrabnie bez obliczenia z siłami, też nieco z motykami i widłami, też z wielkim l a r u m i g a u d i u m i i też dał się przyłapać in flagranti i w łecie wszędzie w Europie rządzący spowrotem jeszcze raz zgalanizowane mumie liberalistyczne, a żydostwo wszystkich stolic przeplacalo prasę i marionetki, a duch seclerata Bluma unosił się nad wodami a Eduard Herriot trzymał mocno za rękę Edwarda Benesa, a Ligia Genewska siedziała na kolanach obłego Wallacha. To też i w Budapeszcie, aby nie tracić do reszty jakichś takich faworów Wall - Street, Downing Street i t. p. unieszkodliwiano wywołicieli jednego po drugim, równocześnie ut aliquid fecisse videatur wcielając z ich maksym i maksymalizmów pewne programowe punkteczka w jakies nowe ustawy, w półrodeczki, w prowizoria, temsamym równocześnie niby podbierając wiatr z żagli Martonów, Festeticsów, Sigreyów, Mesków, Beszwermerów, a wreszcie Szenaszych i Faszich, czytających dziś już za kratami dodatki do pism z wiadomościami o smutnym wypadku Benesa, szampiona całego globowego żydostwa.

Z trzech Zoltanów właściwie najwięcej dokazał rzeczy trwałej kolega, publicysta, teoretyk Zoltan Bosnyak, dając swym roda-

kom rodzaj „anonimowego mojarstwa“ t. j. książkę p. t.: „Magyarország“. To, co w niej wykażać czarno na białym drukiem, to wstrząsające i niedopuszczalne. Powiedział właściwie nagą prawdę, prawdziwą prawdę bez obłonek, Cyframi. Magyar — orszak? Jaki tam Magyar? Judenorzag! Na dziewięć milionów 5 procent żydów (500.000 niecałe), a na roczny dochód narodowy 4636 pengó 24 proc. przypada żydostwu, t. j. 1.112 pengów, a reszta z łaski narodowi — gospodarzowi.

Tak samo w wolnych zawodach, w kamienicach, w kapitale, w winogrodzie, w papryce, w zbożu, w kukurydzy, w kukuryku (sprzedaż drobiu i jej) cała śmietanka dla żydostwa, cała maślanka dla narodu. W prasie budapeszteńskiej na 588 dziennikarzy 54 procent, t. j. 131 sztuk żydów... itp.

Książka Bosnyaka otwiera dopiero ludziom w Budapeszcie oczy tak, jak w Paryżu innego typu książka kochanego doktora Destouches'a (70 wydań!) wreszcie cokolwiek zdjęła dwa bielma i jedną bełkę z oczu Paryżan.

Potem znów inna książka przypominała Węgrom, jak to było i co się działo, kiedy powstał biedny poobdrapany, poraniony, zamputowany orszak w r. 1919. Napisała ją kobieta. Podobnie, jak u nas bowiem tak i tam równocześnie moc żydów i moc kobiet (przez żydów dynamicznie forytowanych) wtargnęła do literatury. Ale tym razem ta pisarka nie poszła śladem pisarek feminizujących mentalność swoich rodaków Ceylii Tornay. Sceny z Rewolucji przypominały już zapominającym bonhomom i gentilhomom węgierskim co to za halastra objęła w Budapeszcie anno 1919 władzę, leżącą na ulicy... Halastra ze Sow-

depli, z Bessarabii, z Mińszczyzny, jak to lojalnie przyznał litewski poeta węgierski Jossip Kisch.

Nie tylko jeden Bela Kohn, żargonowy dziennikarz ze Lwowa, kreatura Trockiego! Rada komisarzy ludowych w Budapeszcie liżyła też spory procent Galilejczyków z Lodomerii... Zamachu na Tiszę dokonał St. Kovacz recte Strasser. A Poganyi to był Schwarzw. Agoston to był Augenstein, Vago — Weiss, Lucacs to był komunistyczny syn milionera Löwinger, Helena Brandstein (oświata) z Wilna, Szamuely (prezydent Trybunału Rewolucyjnego), Samuel. A zaś poeta węgierskiego ludu pracującego Erdosz, to recte: Goldgeber. Wreszcie komisarz ludowy Szugar recte Singer... z Polski... Taki rząd, taki „gabinet osobliwości“, takie „gnia zdo zmił“ dostał kraj świętego Stefana w r. 1919.

To też nie można się dziwić, że teraz na zimne dmuchają i że raz po raz zrywają się do targania więzów, do odczepiania sobie z karku strasznego osmoramienego octopusa, do organizowania „obrony rasy“. A ta rasa węgierska istotnie wymaga już obrony, już jest ostatnia godzina. Zmieszala się już z rasą obcą ponad wszelki „przyzwyczajony“ procent. Żydostwo węgierskie chrzcilo się stado, masowo, bez żadnych ceregieli, na wyścigi, byle się tylko ratować. I również stado powstawały stadła mieszane. Tę rolę tajemniczą (fatalną), jaką u nas odegrali Frankiści tworząc marański pomost między Polakami a żydami, umożliwiającą taką penetrację i taką supremację obcej rasy w stolicy i w miastach i w miąższu narodu, tę samą rolę odegrały na Węgrzech ochrzczone me teki, mechesy, sztuczne Molnary, sztuczne Madziary. Dziś już często sami Węgrzy specjaliści nie wiedzą, gdzie kończył się żyd, a zaczynał Węgier. Nazwiska też zmieniali na wyścigi, nie wahając się ani chwili przed przybieraniem bohaterskich nazwisk Hunyadi i Rakoczy. Zwróciła już na to pierwsza uwaga pani C. Tornay w swej „Le e Livre proserit“. Bywało, że pod baldachimem brały ślub Ryfa Hunyadi z rabinem Salo Rakoczym... Mieszkańcy też zalegają wszystkie stołeczne kawiarnie i restauracje, kina, dancinigi. W samym Budapeszcie obliczają cyfrę żydów dosłownych na 200.000, maskowanych na drugie 200.000. Trzeba tedy rasę węgierską bronić i ratować i to bezzwłocznie i bez pardonowania. Z czujną pomocą, czy choćby z diabla pomocą, to już ich rzecz. Oni zbytniego nacisku i infiltracji ideologii germańskiej obawiać się znów tak dalece nie potrzebują, gdyż dali dowody i wykazują rogato, że potrafią okoniem stawać. Na 470.000 Niemców w maleńkim okrojonym, obdrapanym, pokaleczonym orszaku dzienników niemieckich jest jedenaście (w Czechosłowacji było 249). Teatru niemieckiego nie ma ani jednego (w Czechosłowacji 17). Szkół niemieckich 46 (w Czechosłowacji było 5293). Te cyfry chyba mają swoją wymowę? A to są cyfry z r. 1933, t. zn. z roku, w którym... admirał Horthy polował z marsz. Goeringiem w ongiś cesarskim, wschodnio - pruskim Roimintem. Więc, jeżeli tak się ustosunkowali do swojej pierwszej potężnej mniejszości germańskiej, to chyba dadzą sobie też rady z polipem i macki mu poobcinają.

Emblematem narodowców i Levente (junaków) też nie jest gotowe wzięta swastyka, ale krzyż pochylony ze strzałami, zaczęli w tym wolna i własna inwencja.

Czy zaś wywołenie będzie się odbywało wedle gotowych wzorów, czy też indywidualnie, oryginalnie obmyślane, to już wszystko jedno, jak również wszystko jedno, czy tym komendantem będzie jeszcze wczorajszy Fazi, czy już dzisiejszy Władysław Endre.

Każdemu narodowcowi, dobijającemu tam smoka włócznią św. Jerzego, będą narodowy z najbliższego sąsiedztwa wołali po przez wierzchy i turnie: Eljen!

Powodzenia i sukcesu życzymy ADOLF NOWACZYŃSKI

Dr. W. Kasperowicz

Nurkowie powietrzni

O polski Instytut Stratosferyczny

Heroiczny okres budowy stratosfatu t. j. olbrzymich balonów wysokościowych minął już kilka lat temu. Od trzech lat nie odbył się ani jeden lot. Moda stratosfatu przeszła bardzo szybko i nastąpiło orzeźwienie. Polska impreza stała się więc spóźnioną. Zagranica rozumiała, że dalsza zabawa w stratosferę jest zupełnie niecelowa, gdyż bicie rekordów wymaga coraz większych i coraz kosztowniejszych balonów a wyniki są coraz mniej ciekawe. Według oceny prof. Mołczanowa, loty za pomocą balonów wykonały już swoje zadanie. Konstruacja polskiego superbalonu stanowi kres dla konstrukcji balonów wolnych. Olbrzymia wysokość takiego balonu, wynosząca dla polskie go balonu ok. 120 m. t. j. wysokość trzydziestu kilku pięter unie możliwa dalsze powiększenie wymiaru. eżby podnieść się o kilka metrów wyżej trzeba było powiększyć wymiary prawie dwukrotnie, co jest już bezsensowne.

SAMOLOTEM NIE BALONEM

Polski lot nie dałby więc żadnych praktycznych danych dla dalszego rozwoju techniki olbrzymich balonów.

Inaczej przedstawia się sprawa samolotów wysokościowych, gdzie każda nowa konstrukcja stanowi szczebel dalszego rozwoju budowy samolotów.

W Polsce zainteresowanie się samolotami stratosferycznymi wzrosło znacznie w ostatnich czasach. Jest podnoszona konieczność stworzenia polskiego centrum stratosferycznego jako instytutu badań. Niestety akcja ta spotkała się z niezrozumiałą reakcją pewnych niedoświadczonej czynników, które w niewiadomym celu starają się utrwalić w naszym społeczeństwie mniemanie, że sa-

molotów stratosferycznych nie ma jeszcze i że akcja ta jest wytworem fantazji.

POBITE REKORDY

A przecież lotnictwo wysokościowe rozwija się wspaniale. Rekordy samolotów stratosferycznych są zdumiewające. Por. Adam osiągnął wysokość 6 tys. 440 m. Dn. 30-ego czerwca 1937 r. pobił on na samolocie „Bristol“ oba rekordy stratosferyczne Picarda. Rok przed tym inny lotnik angielski osiągnął, wysokość 15 tys. m. a francuski 14 tys. 840 m. Już w r. 1934 Italczyk Donati wzniósł się na wys. 14 tys. 433 m. Obecnie italscy lotnicy przeprowadzają systematycznie loty doświadczenia i badawcze na wys. ok. 16 km.

Ta ostatnia wysokość jest dla większości zadań lotniczych wojskowych aż nadto wystarczająca. Lotnik lecący na tej wysokości jest praktycznie niedostępny z ziemi i może bezkarnie przelatywać nad wrogiem terytorium, wykonywać fotografie wojskowych obiektów i zrzucać bomby.

Również i w lotach skontynentalnych, jak Europa Ameryka, samolot lecący na tej wysokości przeleci ocean w ciągu ok. 4-ech do 5-ciu godzin, gdy najszybsze statki pokonywują tę odległość w 5 dni.

FOTOGRAFIA NA ODLEGŁOŚĆ 8 KM.

Kilka informacyj o obserwacjach wykonanych jeszcze w ubiegłym roku w znanym italskim instytucie badań stratosferycznych pozwoliła się zorientować w pewnym stopniu w rezultatach, jakie osiągać można przy lotach samolotami wysokościowymi.

Tak więc na zasadzie wielokrotnych obserwacji na samolocie wysokościowym przy wys. ok. 15

km. znalazł Pezzi, że w Italii nawet na wys. 12 do 15 km. gradient temperatury jest jeszcze dość duży tak, że warstwa stałej niskiej temperatury znajduje się powyżej tej wysokości. Również i wilgotność powietrza wykazywała w zależności od dnia obserwacji duże różnice. Bardzo ciekawą dla meteorologii i lotnictwa obserwacją było spostrzeżenie, że na wys. 11 km samoloty powodowały tworzenie się chmur, prawdopodobnie przez tworzenie jąder kondensacji wilgoci wzdłuż drogi lotu.

Uzyskano bardzo ważne dla celów wojskowych wyniki w dziedzinie fotografii wysokościowej. Na dużej wysokości względny ruch ziemi w stosunku do aparatu fotograficznego jest spowodowany dużej odległości fotografowanego obiektu bardzo mały, co umożliwia długie ekspozycje zdjęć, a więc i użycie panchromatycznych, a nawet i emulsji czułych na promienie podczerwone, oraz zastosowanie filtrów żółtych i czerwonych o dużej absorpcji innych promieni. Między innymi wykonano znakomicie udane zdjęcie Rzymu z wys. 8 km.

LOTNICY-NURKOWIE

Najlepszą konstrukcją zabezpieczającą lotników samolotu wysokościowego od śmiertelności próżni na dużych wysokościach jest zamknięta kabina. Dla celów wojennych może być wygodniejsze zastosowanie skafandrów, w które ubrani lotnicy stanowią mniejszy cel niż w kabinach. Technika bydloty skafandrów wysokościowych postąpiła znacznie naprzód.

Instytuty badań stratosferycznych posiadają tunele próżniowe „stratosferyczne“, w których jest badany samolot oraz motor ze śmigłem. Przez zamknięty pierś-

cieniowy kanał przepuszcza się silny prąd powietrza, którego szybkość może być regulowana od zera do kilkuset kilometrów na godzinę.

PRÓBA BURZY ŚNIEGOWEJ

Specjalne urządzenia umożliwiają zmianę ciśnienia tego powietrza w granicach od ciśnienia normalnej jednej atmosfery do ciśnienia ok. 100 razy mniejszego. Również temperaturę tego powietrza można regulować od temperatury powyżej normalnej, aż do temperatury poniżej — 60 st., którą to temperaturę można spotkać w stratosferze. Prąd bardzo zimnego, rozrzedzonego powietrza porusza się w kanale z szybkością do 600 lub więcej kilometrów na godzinę. Stopień nasycenia wilgocią tego powietrza może być dowolnie regulowany tak, że umożliwione jest badanie wpływu załodzenia powietrza. Motor i samolot zostają poddane sztucznej burzy śniegowej - lodowej, na którą może być wystawiony samolot w stratosferze.

ZAMIAST NIEUDANYCH IMPREZ...

Zamiast popierania jednodniowej, niepewnej, niepotrzebnej imprezy (przeszło milion złotych kosztów i świadczeń) L.O.P.P. powinna niezwłocznie zaniechać pomysłu lotu balonowego i zająć się zorganizowaniem racjonalnych badań stratosferycznych.

Jedyne rozwiązanie stanowi stworzenie polskiego instytutu badań stratosferycznych, którego działalność byłaby niesłychanie ważna dla polskiego lotnictwa wojskowego i komunikacyjnego, a poza tym dla meteorologii i więc i rolnictwa i nauki.

WESOŁE ABC

„K a m p i n g”

Poniedziałek, proszę Wysokiego Sądu, zgadza się.

Ten tu obecny niejaki pan Kuferblache w żółdek faktycznie dostał.

I fange w ucho także samo. I może nawet był w dołek, chociaż sobie nie przypominam.

O głupiego kopniaka nie będzie się kłócić, a co do tych trzech zębów, to byli na dach robaczywe i pan Kufer może mnie tylko za stomatologiczne operacje podziękować.

Swojem porządkiem nie przeczę, wycisk był.

Ale zaraz zobaczem dlaczego.

Otóż, proszę Wysokiej Instancji, przyszedł kiedyś do mnie nieznamy człowieczyna. — Architekt — powiedział — jestem. Chcę panu dom postawić.

A ja, rzeczywiście, mam na Targówku plac, co mi go wuj Antos w spadku zostawił. Tylko z kapitałem króci.

Architekt mówi, że to nie.

— Nie masz pan na kamienie, czyli tak zwany drapak nieba, więc postawię coś

UBRANIA
PALTA
Pieknie uszyte
wykonywane po
powrocie z zagranicy
S. RYBSKI
zakład krawiecki
Warszawa, Widok 7
tel. 5 10-31
WYKWN NINY KRÓCI

Obstrukcja zatrzuwa organ zm...

Nie wydalone i rozkładające się w kioskach zaległości trawienia, powodują różne objawy chorobowe. Sprawność organów trawienia jest warunkiem zdrowia. Ziola magistra Wolskiego ze znak. ochr. „Gastros” re-

PODOBIENSTWO
— Kiedy patrzę na ciebie, to przypominam mi się małpa w klatce.
— A kiedy ja patrzę na małpę, to mi się przypominasz ty.

ŚLEPA KISZKA
— Czy to prawda, panie doktorze, że bez ślepej kiszki człowiek mógłby żyć zupełnie dobrze?
— Przeciwnie, człowiek tak, ale nie chirurg.

KRAWIEC męsk i uczniowski
Posiada na składzie duży wybór GARNITURÓW i PALT męskich i uczniowskich oraz przyjmuje zamówienia Wspólna 14 sklep A. Leibbrandt

mniejszego. Na przykład kam ping?

— Co proszę?

— Kamping. Bardzo modna budowla. Duże to nie jest, ale tanie. Cztery słowy pan bekniesz i dom gotów. Cała arystokracja dziś w takich do-

mach mieszka. Kolarze, aktorzy.

Tak, proszę Sądu, namawiał, że uległem.

— Stawiaj pan — powiedziałam. — Zawsze to niby przyjemnie na swoim. A kiedy dom będzie gotów?

— W czwartek.

Terminu, faktycznie, dotrzymał.

Klucz od kłódki oddał, rączkę uścił.

Dom, nie powiem, ładny.

Drzwi na zawiasach, klamka jak się patrzy, dach. Nawet okno.

Z wygodami trochę gorzej, bo na ten przykład szafa nie chciała się zmieścić, stół zaś sztorcem pod ścianą stoi.

Ale tanio.

Więc siedzę ja, proszę Trybunału, w tem swoim kampingu, przez okno wyglądam, aż tu podchodzi jakiś lebiega.

— Dziesięć grand — powiedział.

Dech mnie zaparło.

— Cóż ty — mówię — oferuję, nowoczesnego kampingu od budki z papierosami nie odróżniasz? Gdzie się ucho wał, ciemna maso?

A on mi tłumaczy, że...

Co proszę? Nie, Wysoki Sądzie, to nie był jeszcze pan Kufer.

Skąd znów.

Ja bym miał za takie omyłke niewinnego człowieka napażać?

— Co to jest paradoks?

— Kiedy matematyk zeni się z nieobliczalną kobietą.

U ADWOKATA

— Jeżeli chcesz, bym was ratował — mówi adwokat do klienta — to musicie mi powiedzieć całą prawdę, bo do kłamania jestem ja.

TO ZALEŻY

— Co wolisz: wodę sodową, czy piwo?

— To zależy.

— Od czego?

— Od tego, kto płaci, ty, czy ja.

WŚRÓD LITERATÓW

— Jaką tendencję posiada pana ostatnia powieść?

— Nie wiem, bo nie czytałem jeszcze krytyk.

KRZACZEK I DRZEWO

— Kto to jest?

— Profesor Wolske, bohater lotu do stratosfery!...

Rya. J. Żebrowski

STUDENTÓW

wykwalifikowanych korespondentów, pracowników biurowych, telegrafistów i maszynistów poleca Społeczne Biuro Posrednictwa Pracy przy Tow. „Bratnia Pomoc” S. U. J. P. Krakowskie Przedmieście 30, tel. 2-77-02, czynne codziennie 13 — 14, 18 — 19, soboty 13 — 14.

MIEDZY KOLEGAMI

Malarz do przyjaciela:

— Wyobraź sobie, przyszedł do mnie radca Pieprzyk i z miejsca kupił obraz za 450 złotych.

— Tak? Bardzo się cieszę... Ten lobuz zasługuje na to, żeby go tak naciągnąć.

Porozmawiało się trochę i tyle.

Facet poszedł, ja okno zamknęłam.

Z godzinę był spokój. A po tem przyszedł drugi i do drzwi się dobija.

— Czego?

— Wytaż pan — powiedział — ja już od kwadransu czekam! Trzy minuty wolno rozmawiać, a nie kwadrans!

Wylazłem i dawał mi klamkę, że budka telefoniczna jest dalej.

Co, Wysoki Sądzie?

Nie, to też nie był pan Kufer.

Jakiś na swoim miejscu jegoś. Przeprosił i poszedł.

Odprowadziłem go kawałek, potem wracam i z daleka na ów mój kamping spoglądam.

I widzę, że faktycznie trochę budkę z papierosami, a trochę telefoniczny automat przypomina.

Okucia budowlane **H. Frydrychewicz**
i wyroby metalowe
Warszawa, Sienna Nr. 5 Tel. 2.57-08
Okucia do okien i drzwi wyłącznie
Fabr. B-cia LUBERT S. A. w Warszawie
Okucia meblowe, galanteria metalowa

DEFINICJA
— Co to jest paradoks?
— Kiedy matematyk zeni się z nieobliczalną kobietą.

U ADWOKATA
— Jeżeli chcesz, bym was ratował — mówi adwokat do klienta — to musicie mi powiedzieć całą prawdę, bo do kłamania jestem ja.

— Kto to jest?

— Profesor Wolske, bohater lotu do stratosfery!...

Rya. J. Żebrowski

Smutno mnie się zrobiło, przystanęłam na ulicy...

Wtedy, proszę Sądu, patrzę, a tu jakiś gość biegnie do mego domu wpada i drzwi za sobą zamyka.

Nie, tylko złodziej, myślę. I za nim.

Ale on klamkę od wewnątrz trzyma.

— Zajęte — powiedział.

— Jakto zajęte? Panie szanowny! Zlituj się pan, to omyłka!

Za chwile wyszedł. I przeprasza.

— Rzeczywiście — mówi — omyliłem się. Ale trzeba by-

ło trochę wcześniej krzyknąć.

Co proszę?

Nie, Wysoki Sądzie. To także samo nie był jeszcze pan Kufer.

Z panem Kuferem rozmawiałem liśmy polem.

Bo pan Kufer to właśnie architekt, klóren mi ów nowoczesny kamping wystawił!

ODROWĄŻ

Na tym polega

ostrożne pranie!

Zawierzcie swą bieliznę

czystemu mydłu Jeleń

Schicht. Bielizna prana

stałe mydłem Jeleń Schicht

nie żółknie i nie traci swej

świeżości.

MYDŁO JELEŃ SCHICHT

pierze idealnie czysto!

STRASZNA

OPERACJA

— Miałem niedawno — opowiada pewien znany chirurg — nieprzyjemną historię. Przychodzi do mnie pewien wielki finansista i prosi, abym zoperował mu ślepa kiszka. Zgodziłem się i dokonałem operacji osobiście. Potem dowiaduję się strasznej rzeczy...

— Ślepa kiszka nie była chora?

— Owszem była, ale dowiedzialem się, że mój pacjent na kilka dni przed operacją zupełnie zbankrutował.

W SZKOLE

— Kto zabił Cezara?

— Nie wiem, panie profesorze, bo tatuś nie pozwala mi czytać wiadomości kryminalnych.

NA ULICY

— Pożycz mi 20 groszy na tramwaj.

— Niestety, mam tylko jedną monetę pięciozłotową.

— Nie nie szkodzi, w takim razie pojedę taksówką.

REFORMACJE
FIGURKI
ZAKONNIKOM
ZŁODNI PRZECISZCZAJĄ
TRZĘDZĄ ŻOŁADEK

Z ŁAZIENEK

— Jak kolede nie wstyd takie go Icka prowadzić na smyczy? Cóż to za rasa?

rys. St. Szpakowski

NOWE PRZEKLEŃSTWO

— A Bodajby do was przyjechał lord Runciman!

NIC DZIWNEGO

— Ale pan to w tym roku wcale nie opalił się.

— Istotnie.

— A czy kupił pan olejku orzechowego?

— Kupiłem.

— No i co?

— Zazywałem codziennie po tyżeczce, ale nic nie pomogło.

MOŻE BRAĆ

Do Bartka przychodzi komornik.

— Nie ma rady — mówi — muszę coś wam zająć.

— Dobrze, niech pan zajmie — odpowiada Bartek.

— A co wy jeszcze macie?

— Tylko długi.

Perduszka
LAMPKI
POLO
Przebiegła dekoracja aptobów

Wyrób firmy polskiej i chrześcijańskiej.

W 125 ROCZNICĘ ŚMIERCI

4 calegro świata

KRESY — KORPUSOWI OCHR. POGRANICZA

Nagrobek na mogile ś. p. kpr. Serafina, na cmentarzu w Marcinkuńcach. Na pomniku umieszczono napis: „Ś. p. St. Serafin, kapral KOP-u, Baon „Orany“ poległ 11 marca 1938 r. w pobliżu strażnicy Wierszeradówka w obronie granic R. P.

Miejscowa ludność pragnąc uczcić zasługi Korpusu Ochrony Pogranicza, wybudowała w Oranach szkołę powszechną, nadając jej imię dowódcy KOP gen. Kruszeńskiego. Jedną klasę tej szkoły poświęcono jest pamięci kpr. Serafina. Reprodukujemy moment poświęcenia szkoły. Na prawo gen. Kruszeński wpisuje się do Księgi pamiątkowej.

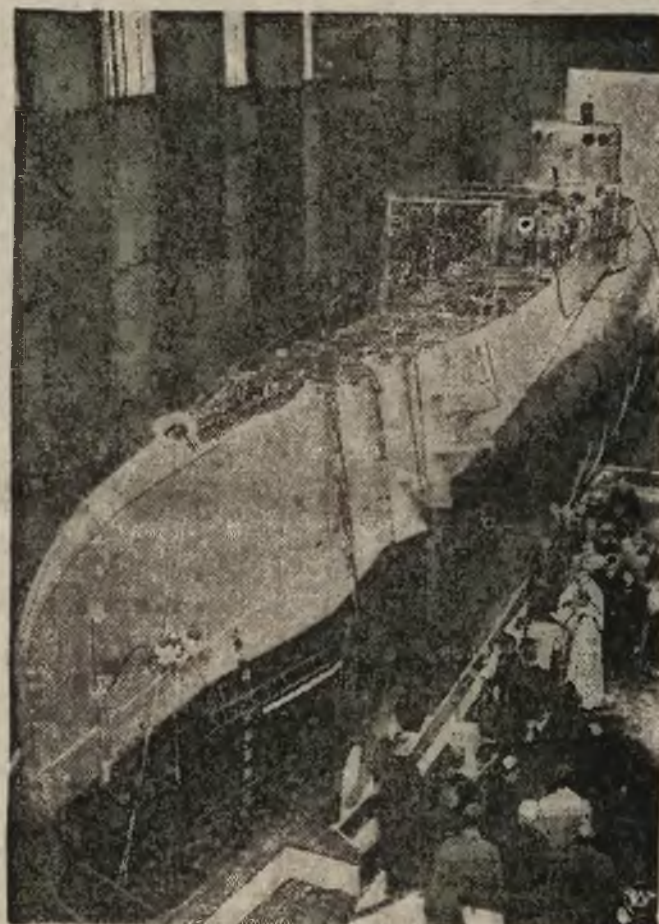
Jeden z wybitnych poetów narodowych Jerzy Pietrkiewicz, którego tom poezji p. t. „Wiersze i poematy“ ukaże się w najbliższych dniach

Jedwab do szycia
Gütermanna
Fabryka w Warszawie

Dzisiaj t. j. 23. X. odbędzie się uroczystość poświęcenia pomnika ks. Józefa Poniatowskiego w Lipsku. Pomnik ten został odnowiony dzięki ofiarności społeczeństwa polskiego w Rzeszy.

NOWA ŁÓDŹ PODWODNA

Moment uroczystego poświęcenia i spuszczenia na wodę w stoczni w Rottordamie, nowej polskiej łodzi podwodnej „Sęp“

PROMOCJE PODPORUCZNIKÓW

Na prawo: Pan marsz. Śmigły - Rydz promuje na podporucznika pchor. Wierzbiańskiego prymusa Szkoły Podchorążych Kawalerii w Grudziądzu. Poniżej absolwenci Szkoły z dyplomami promocyjnymi. Na prawo: Defilada nowopromowanych podporuczników lotnictwa, absolwentów Szkoły Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie.

Kulisy sensacyjnej sprawy

Koniec rządów Kohnów

w „Widzewskiej Manufakturze“

W „Monitorze Polskim“ ukazało się niedawno ogłoszenie o nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu akcjonariuszów spółki akcyjnej „Widzewska Manufaktura“ w Łodzi. Porządek dzienny tego zgromadzenia przewidywał m. in. „złożenie mandatów przez dotychczasowych członków Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki, względnie odwołanie także członków Rady i Zarządu“.

NIEBYWAŁA SENSACJA

Sensacyjność tego niecodziennego zresztą ogłoszenia polega na tym, że w wiadomości, zamieszczonym bądź w bieżącym, bądź w przyszłym piśmie, zapowiedziano wyraźnie, iż gdyby członkowie Rady i Zarządu nie chcieli złożyć mandatów, to zostaną oni odwołani przez zgromadzenie, to zgromadzenie będzie musiało poprosić ich o wyłączenie z drugiej strony, i to jest niewątpliwie najbardziej sensacyjne, że dotychczas władcy „Widzewskiej Manufaktury“ chcą sami siebie wyłączać.

KTO SĄ CI WŁADCY?

Członkami Rady Nadzorczej i Zarządu „Widzewskiej Manufaktury“ są oczywiście właściciele większości akcji tego przedsiębiorstwa, a więc jego faktyczni właściciele.

Któż posiada większość akcji? A nie niewielkim pakietem akcji, bo aż 90 proc. rozporządza p. Uszer Kohn, syn jego, Maks Kohn oraz zięciowie Bosak i Bielszowski — nie trzeba chyba dodawać, że żydzi.

„Widzewska Manufaktura“ jest więc własnością tej rodziny i członkowie tej rodziny, jako posiadający przynajmniej większość akcji, a więc i większość głosów na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy, obsadzają wszystkie stanowiska w Radzie Nadzorczej, Zarządzie i Komisji Rewizyjnej. Obsadzają te stanowiska albo własnymi osobami, albo wybranymi przez siebie ludźmi.

W ten sposób więc zarówno w Radzie Nadzorczej są Uszer Kohn, Maks Kohn, Bielszowski i Bosak, ci sami są w zarządzie i ci sami w dyrekcji, która angażuje zarząd. No i wreszcie tych samych widuje się na każdym walnym zebraniu akcjonariuszów, gdyż są oni właścicielami prawie wszystkich akcji.

Jednym słowem sami siebie wybierają do rady i zarządu i sami siebie angażują na dyrektorów.

Formalnie jest to oczywiście w należyty porządku i zgodne z prawem o spółkach akcyjnych. Kto ma większość akcji, ten decyduje o wszystkim i rządzi.

USZER WYLEWA USZERA

Przy tym układzie stosunków wspomniane na wstępie ogłoszenie należałoby rozumieć, iż Uszer Kohn, akcjonariusz, chce wyłączać Uszera Kohna członka rady i zarządu, no i tak dalej. Byłoby to arcyzabawne.

Nie jest to jednak wcale za-

bawne dla tych panów, z wielkim żalem i lamentem będą musieli właśnie tak postąpić, to znaczy, że akcjonariusz Uszer Kohn wyśle Uszera Kohna z rady i zarządu. W ten sposób dobrane rodzinie będzie pozbawiona nareszcie władzy nad „Widzewską Manufakturą“, będzie pozbawione władzy nad życiem około 5 tys. pracowników Polaków, w paśmie których na długo pozostaną rządy Kohnów, ich zwykany, maltretowanie i t. d., o czym niejednokrotnie donosiliśmy.

KONIEC RZĄDÓW

To wszystko stało się przyczyną, iż odpowiednie czynniki postawiły Kohnom i Bosakom ultimatum, że albo wyleją sami siebie, i w ten sposób przestaną rządzić „Widzewską Manufakturą“,

albo też z tytułu zaległości podatkowych i z tytułu innych sprawek, zostaną wydrążone w stosunku do nich jak najdalej idące i najsurowsze konsekwencje.

W odpowiedzi na to Kohnowie zaproponowali układ ze skarbem państwa — zaproponowali przekazanie państwu terenów i placów należących do „Widzewskiej Manufaktury“ na częściową spłatę zaległości podatkowych, a resztę obiecywali spłacać ratami.

Oświadczono im, że z nimi żadnych układów skarbu państwa zawierać nie będzie.

Owszem — może być zawarty jakiś układ, ale z zarządem „Widzewskiej Manufaktury“, w którym nie będzie ani jednego osob-

nika z rodziny Kohnów i ani jednego takiego osobnika, co do którego istniałyby podejrzenia, że jest podstawiony przez Kohnów.

EWAKUACJA KOHNÓW

Ustalono również datę ostatecznej ewakuacji rodziny Kohnów z „Widzewskiej Manufaktury“ i zażądano zwołania walnego zgromadzenia akcjonariuszów celem powzięcia potrzebnych uchwał i przeprowadzenia w sposób przewidziany prawem wyboru nowych szefów przedsiębiorstwa.

Kohnowie przyrzekli złożyć swoje mandaty na tym walnym zebraniu — ale to widocznie nie wystarczyło, skoro ogłoszenie miało być sformułowane w ten sposób, że jeśli Kohnowie man-

datów nie złożą, to walne zgromadzenie musi ich tych mandatów pozbawić.

WIDOWISKO NIE DOSZŁO DO SKUTKU

Walne zgromadzenie miało się odbyć w dniu 12 b. m. Cała Łódź wyczekiwała na ten dzień z ogromnym napięciem.

O oznaczonej godzinie zjawili się na sali kilku drobnych akcjonariuszów, ażeby być świadkami tego rzadkiego widowiska, gdy Kohny będą wylewać Kohnów.

Jakież było jednak zdumienie, gdy zamiast Kohnów, zjawili się rejent, który oświadczył, że zebranie nie może się odbyć, gdyż nie zgłoszono wymaganych 60 proc. akcji i popołudniowy szereg uchwały formalnych przyzwolaniu zebrania, jak np. nie za-

mieszczono ogłoszenia w jakimś z pism codziennych łódzkich i nie wyznaczono drugiego terminu.

GRAJA NA ZWŁOKĘ

Jasne jest, że Kohnowie z całą premedytacją i świadomością, do puścili się tych uchybień, ażeby odwiec na kilka tygodni termin ewakuacji. Widocznie żywią jakieś nadzieje, skoro grają na zwłokę. A no, przyszłość pokaże, o co chodziło.

Spółceństwo polskie domaga się, ażeby odpowiednie czynniki położyły nareszcie kres rządów różnych Kohnów, czy Falterów w tych czy innych przedsiębiorstwach, ażeby obcy i wrogi element został pozbawiony wpływu na życie polskie.

KTO STANIE NA CZE-LE WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURY?

Na temat przyszłych kierowników „Widzewskiej Manufaktury“ krąży zarówno w Łodzi, jak w Warszawie, różne pogłoski.

Wymieniano więc p. Wacława Lecherta, naczelnego dyrektora Zakładów Żyrardowskich, poza tym prof. Adama Krzyżanowicza. Obecnie jednak dużo się mówi o pulk. Kocu. Nic jeszcze pewnego w tej sprawie nie wiadomo. To także przyszłość pokaże.

Nawet dziecko wie, że do marynat, konserw, kuchni i stoju, najlepszy, najzdrowszy i najsmaczniejszy jest OCET SPIRYTUSOWY lub WINNY

Patrz wzmianka p. t. „Dbajmy o zdrowie“ na str. 11.

Stare żelazo na linie Zygfryda

Goering bierze wszystko

Goering zużytkuje wszystko

Berlin, w październiku 1938 r. W czasie swojej mowy, wygłoszonej w Norymberdze, oświadczył Herman Goering, że Niemcy naprawdę posiadają ogromne zapasy żywności i surowców rozmaitych, ale że mimo to obowiązkiem każdego Niemca jest oszczędzać, stać i na każdym kroku, w najmniejszych nawet drobiazgach. I dlatego — powiedział — najbardziej chyba trąsty z wszystkich feldmarszałków na świecie, — „gdy pijesz piwo, — nie zapomnij schować korka od butelki, gdy jesz czekoladę, — broń Boże nie wyrzuć srebrnego z niej papieru. Po te wszystkie odpadki zgłaszaj się do ciebie moi ludzie. Ich niechciecie, ich braćcie, ich niechciecie, ich braćcie, ja zużytkuję wszystko“.

PRZEMÓWIENIE GOERINGA

Te niemal dosłownie powtórzone słowa Goeringa, przyjęte zostały w Norymberdze ze śmiechem i z oklaskami równocześnie, wyrażającymi nie tylko ogromną popularność „Hermana“, ale i solidaryzowanie się słuchaczy z jego słowami. A Herman, agresywnie w dniu tym uświadczony wobec zagranicy, nie wytrzymał i dodał: „Inne narody śmieją się i żartują z naszej gospodarki, z naszych oszczędności i zbierania odpadków. Ale my zbieramy je będziemy dalej. I zobaczmy, kto się będzie z nas śmiać na ostatku“.

Te rubaszne, — jak zwykle, — słowa Goeringa, stanowią najlepsze odzwierciedlenie zasad gospodarczych Trzeciej Rzeszy. Składa się na nie przesadna niemal oszczędność w surowcach, przy równoczesnym, ogromnym rozmachu w podnoszeniu produk-

cji narodowej, wykorzystywaniu wszelkich sił oraz w inwestycjach napozór zupełnie nieproduktywnych. A wyniki tego nie kazaly na siebie zbyt długo czekać, już w czasie konferencji w Monachium mógł się Goering „usmiechać na ostatku“, wobec przybyłych z zachodu gości.

KUPKI ŻELAZA

Obecnie, na ulicach Berlina przed każdym niemal domem widać kupki starego żelastwa, blachy czy ołowiu, poustawiane w brachach i czekające na zwieźnienie ich do „goeringowskich“ składnie i hurtowni, gdzie odpadki te pozostają posgregowane i przetopione z powrotem na surowce. Widać więc jakieś pogięte rury kuchenne, stare garnki, kotły czy zardzewiałe materiały. Wszystko to ponieważ się dotychczas po różnych strychach czy piwnicach, obecnie zbierane jest przez członków partii, — ponieważ Goering „wszystko bierze, wszystko potrzebuje“.

Ta zbiórka żelaza, proklamowana w Niemczech już przed kilku tygodniami, nie ogranicza się jednak jedynie do starych gratów. Jeszcze przed Monachium w wszystkich partiach i ogrodach berlińskich dokonywały się dziwaczne „zabiegi“ usuwania mianowicie wszystkie żelazne płyty, furtki czy kraty i zastępowywano je drewnianymi plotami czy palami. (Trochę to przypominać mogło z pozorów nasze „malowanie plotów“ — ale równocześnie różniło się od niego zasadniczo). Tak samo i we wszelkich innych urządzeniach publicznych szukano starannie niepotrzebnych tam przedmiotów żelaznych i zastępowano je innymi. Żelazo w Niemczech stało się niemal tak samo poszukiwanym materiałem, jak dawniej złoto w Klon-dike.

GLÓD ŻELAZA

Niemcy bowiem mają żelaza mało, w każdym razie za mało wobec obecnych ich potrzeb i czynionych inwestycji oraz przede wszystkim zbrojeni. I tak w dwa dni po Goeringu przemawiał w Norymberdze w końcówce swej mowy Hitler, chcąc dalej, do ostateczności już zastraszyć Francuzów i Anglików, — mówił wiele o ogromnych fortyfikacjach budowanych na zachodniej granicy Niemiec, o t. zw. Linii Zygfryda, „przez którą nie przejdzie od zachodu żadna potęga ludzka“. I na poparcie tych słów cytował ogromne cyfry robotników pracujących tam od 18 maja b. r. między Renem i granicą francuską oraz tysięcznych wa-

gonów, dowożących codziennie beton na budowanie fortyfikacji. Nie wspominał jednak o tym, jakie ilości żelaza zużyte zostały na „Linie Zygfryda“. Nie wspominał, ponieważ te cyfry niezbyt byłyby groźne i przerażające, ponieważ w fortyfikacjach tych więcej jest beporównania betonu, niż stali.

BRAK LINII ZYGFRYDA

Fortyfikacje te nie tylko że nie są jeszcze wykończone, ale przede wszystkim wbrew „zastraszającym“ słowom Hitlera, nie są one odpowiednio wyposażone wewnętrznie. By stworzyć linię nie do przebycia, tak jak np. słynna linia Maginota, trzeba nie tylko umocnić z betonu, ale również i wewnętrznych urządzeń ze stali, umożliwiających prowadzenie ognia, podnoszenie w górę wież z karabinami ma-

szynowymi i działami. A tych potrzebnych ilości żelaza i stali czyje się z każdą ich ilością. A liczyć się z każdą ich ilością. A równocześnie nie bardzo mogą i nie chcą sprowadzać ich z zagranicy. I dlatego zastępowali u siebie drobniagowe, przykre dla mieszkańców oraz śmieszne zarządzenia, mające na celu zdobycie starego żelaziska oraz innych metali, po to, by przemienić je na stopnie na potrzebne żelazo. Dlatego też znikły żelazne płyty z parków berlińskich, dlatego S. A. „manowie przeprowadzają poszukiwania po strychach i piwnicach. Z tych starych gratów zbudowane mają być potrzebne wieżce pancerne i wewnętrzne urządzenia „Linii Zygfryda“, potrzebnej Niemcom do ich gier dyplomatycznych, — i oczywiście i wojskowych.

St. Kamiński

W sowieckim raju

Obywatele marzną z zimna

i cierpią niedostatek

W Moskwie, liczącej około 3-ch milionów 600 tys. mieszkańców, stolicy państwa, którego kierownicy ciągle mówią o niebywałych postępach gospodarki sowieckiej i o dobrobycie — nie ma zapalek, chociaż w Sowietach istnieje kilka dużych fabryk, produkujących zapalki. Przekonywuje o tym raport współpracownika urzędowego organu sowieckiego „Izwestia“, zatytułowany „O zapalkach“.

ZAPALKI ZNIKŁY Z HANDLU

Obywatel sowiecki, który chce kupić pudełko zapalek i zwraca się bądź to do sklepu, bądź to do budki z papierosami, wszędzie otrzymuje stereotypową odpowiedź: — zapalek nie ma. Pismo sowieckie opisuje wędrówkę obywatela sowieckiego po różnych sklepach i stwierdza, że zapalki całkowicie zniknęły z handlu sowieckiego w Moskwie. Nigdzie nie można ich dostać. W swoich rozważaniach na ten temat „Izwestia“ dochodzi do wniosku, że brak zapalek w Moskwie spowodowany został niedolnością sowieckich organizacji handlowych.

Ten drobny fakt braku zapalek w Moskwie rzuca światło na okrzykany przez pro-

pagandę sowiecką dobrobyt ludności Z. S. R. R. Inne pismo sowieckie, „Prawda“, donosi również o tego rodzaju wypadkach. Tak np. w mieście Baku, które liczy paręset tysięcy mieszkańców, zapalki tak jak w Moskwie zniknęły z rynku sowieckiego.

BRAK OPAŁU

Taki stan rzeczy panuje jednak nie tylko w zaopatrywaniu ludności w zapalki. Brak zapalek jest tylko drobnym fragmentem t. zw. głodu towarowego, panującego w Z. S. R. R. Z materiałów, ogłoszonych w prasie sowieckiej wynika, że z nastaniem chłódów, ludność Moskwy w takim samym stopniu odczuwa dotkliwy brak środków opałowych. W składkach i magazynach państwowych nie ma ani drzewa, ani węgla, wobec czego obywatele marzną w niedo-pałonych mieszkaniach. I chociaż Rosjanie są narodem półno-

cy, przyzwyczajonym do chłódów, tym nie mniej brak środków opałowych wywołuje otwarte narzekania mieszkańców stolicy sowieckiej.

CORAZ WIEKSZY NIEDOSTATEK

W okresie jesiennym, kiedy zwyżają do Moskwy kierowane są wielkie transporty jarzyn, zabrakło kartofli i tradycyjnej rosyjskiej kapusty, będącej najbardziej popularną potrawą kuchni moskiewskiej. Wszystko to dzieje się w okresie t. zw. trzeciego planu pięcioletniego. Trzy piatiletki wprowadził już w życie reżim bolszewicki, a obywatel sowiecki ciągle żyje w niedostatku.

DOWCIPNA ANEGDOTA

W Moskwie w związku z tym kursuje interesująca anegdota, przypisywana jednemu z dygnitarzy sowieckich. Do Kalinina zgłosiła się delegacja chłopów rosyjskich. Ubrani w łachmany, bosi i głodni skarżyli się Kalininowi na biedę i nędzę. Popatrzał Kalinin i odpowiedział, że w Afryce mieszkają ludy, które w ogóle nie chodzą nago. Na to chłopowie zauważyli: Widocznie w Afryce przeprowadzono już kilka piatiletek.

„Głos Krwi i Ziemi“

To ciekawa powieść osnuta na tle życia mazurów pruskich, napisana przez Polaka z Prus Wschodnich Jana Wszobora

Cena zł. 1 str. 228.

Skład główny: Kronka Rodzinna Warszawa Podwale 4

Żydzi nie przestrzegają godzin handlu

Z Konina donoszą nam, że miejscowe przedsiębiorstwa handlowe żydowskie nie przestrzegają zupełnie godzin handlu, co uchodzi im bezkarnie, dzięki nie-rozumiałej tolerancji władz administracyjnych.

Apelujemy do p. starosty Kozłowski, by zechciał zaprowadzić w Koninie Wielkopolskim porządek i przykładnie ukarać osoby odpowiedzialne za dotychczasowe niedbalstwo.

Kupujemy

MAGAZYN BŁAWATNY M. DUTKIEWICZ i Cz. WEJROCH
 Warszawa. Marszałkowska 132, telefon 3.15-18

Poleca: **WEŁNY, JEDWABIE, BAWĘŁNY I MATERIAŁY KĘSKIE**
OSTATNIE NOWOŚCI CENY NISKIE

tylko w firmach chrześcijańskich

Cukiernia „EUROPEJSKA”

MARSZAŁKOWSKA 77, r. Wilczej. Tel. 907-24.

Pierwsza
Nagroda
Złoty Medal
za wyrobę
cukierniczą.

Pierwsza
Nagroda
Złoty Medal
za sztukę
dekoracyjno-
cukierniczą.

Cukiernia J. GAJEWSKI i S-ka

CHMIELNA 47a. Tel. 529-40

NASZE WYROBY UZYSKAŁY NAJWYŻSZE NAGRODY ZA GRANICĄ

Z Teatru Malickiej

We wtorek 25 bm. odbędzie się premiera komedii polskiego autora Chrzanowskiego p. t. „Ja polski rower”. W poniedziałek z powodu próby generalnej, teatr nieczynny. Jutro w niedzielę ostatni raz po południu „Odrobina Miłości”.

Errata

W dodatku niedzielnym w raporcie p. t. „Autem do nieba” zniekształcono w druku pierwsze zdanie, które powinno brzmieć: „Znak Glocknerowski na szybie samochodu jest jednym z cichych marzeń każdego snoba — automobilisty”. W treści podana nazwa „dolina Dranu” powinna brzmieć „dolina Drau”. W ustępie „Anschluss w Alpach” zdanie „Na całej trasie minęło nas wiele aut...” powinno brzmieć „...minęło nas nie wiele aut”.

ABC ZADAC

W kioskach Ruchu
U sprzedawców ulicznych
U urzędników pocztowych
We własnych punktach sprzedaży

Z Łyżki: JAK PRACUJĄ CHRZESCIJAŃSKIE PIEKARNIE

Spółdzielnia Piekarzy „ZIARNO” W-wa Puławska 31

Zasilającą Warszawę od 11-tu lat smacznym pieczywem Spółdzielnia Piekarzy „ZIARNO”, realizuje z powodzeniem 3 zadania, jakie sobie postawili przy zakładaniu jej założyciele — pracownicy piekarscy.

1-sze to wykazywanie społeczeństwu wartości pracy spółdzielczej.

2-gie — to dobór fachowych sił piekarskich, gwarantujących dobroć wypiekanego pieczywa.

3-cie — to dążenie do ciągłego rozwoju spółdzielczych placówek, a przez to osiągnięcie stałego wzrostu zatrudnienia.

Jak pozytywnie realizowane jest zadanie 1-sze — świadczy o tym najlepiej liczne wyliczki nie tylko z Warszawy, lecz i z innych okolic kraju, które tu przybywają, celem po-

znania wzorowej placówki spółdzielczej.

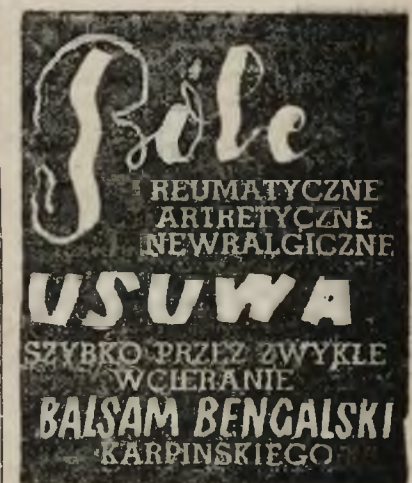
Zadanie 2-gie realizowane jest ku zadowoleniu szerokich rzesz konsumentów, którzy co dzień przekonują się o wysokiej wartości wypiekanego pieczywa w zmechanizowanej i niezwykle higienicznie utrzymanej piekarni.

O wykonywaniu zadania 3-go świadczy najlepiej to, że piekarnia zatrudnia około 100 pracowników — a więc pod względem zatrudnienia stoi na jednym z pierwszych miejsc.

I jeszcze jedno trzeba podkreślić: Piekarnia „ZIARNO” dużo zawdzięcza swemu kierownikowi p. Słusiewiczowi, który całą swoją wiedzę fachową i energię poświęcił swej placówce.

Spółdzielnia „ZIARNO” należy do Stow. Mistrzów Pie-

karskich M. St. Warszawy i jako spółdzielnia, do Związku rewizyjnego Spółdzielni rolniczych i zarobkowo - gospodarczych R. P.

Hodurowiec spec od rozwodów osadzony na Pawiaku

Głośną była swego czasu sprawa otwarcia „kościółka narodowego” w Łomży, pod który znany „trybun ludu” p. Dr. Czarnecki, wspinał się myślnie swojego domku przy ulicy Krótkiej uzieli.

Owczelid chlewa „Hodurowców” past jako „proboszcz” Tadeusz Piechulski do czasu, aż Pan Prokurator

„proboszczulka” za przywłaszczenie 10 000 złotych na rekolekcje w Mokotowie na 1 rok osadził. Piechulski dał się poznać w Łomży jako szuler karciany, uwodzień i jako „spec” od unieważniania małżeństw, udzielania rozwodów i t. p.

Po skończonych rekolekcjach pożegnał pasterz niewdzięczną Łomżę,

przenosząc się na teren powiatu ostrowskiego, gdzie we wsi Smolewo ponownie zaczął nasz ludka bałamuć i nawracać na prawowierne „Hodurowców”.

W ubiegłym tygodniu rozpoznawał Sąd Okręgowy w Warszawie sprawę P. Piechulskiego, oskarżonego przez Prokuraturę o nielegalne unieważnianie małżeństw, udzielanie ślubów i chrztów, fałszowanie metryk i inne oszustwa.

Piechulski nie stawiał się na rozprawę, co spowodowało odroczenie rozprawy i rozesłanie za nim listów gończych.

W dniu 22 października b. r. wpadł ukrywający się Piechulski w ręce Policji i tegoż dnia został do dyspozycji Pana Prokuratora Sądu Okręgowego w Warszawie w więzieniu na Pawiaku osadzony.

„Halitoczek”

IEDYNE kąpiele chrześcijańskie
Nowy Świat 23/25 (w pasażu)
Drugie wejście Chmielna 7.

ABC sportowe

Niedziela sportowa

W niedzielę rozegrane zostaną w Warszawie następujące zawody sportowe:

O godz. 14-ej na stadionie Wojska Polskiego międzypaństwowy mecz piłki nożnej Polska — Norwegia.

W przedmeczny powyższego spotkania o godz. 12-ej walczą będą w piłce nożnej dwie drużyny szkolne.

O godz. 10-ej w Wilanowie — kołarski bieg na przełaj na 25 km., organizowany przez WOZ Kołarski.

O godz. 17-ej w Teatrze Nowości mecz bokserki o mistrzostwo Warszawy klasy A Makab — PZL.

O godz. 19-ej w Ursusie mecz bokserki o drużynowe mistrzostwo Warszawy klasy A Czechowice — Polonia.

O godz. 10-ej na stadionie W. P. mecz szczyptorniaka Polonia — Warszawianka w klasie A.

O godz. 10-ej wyścigi ślizgaczy, motocykli i samochodów na trasie

Warszawa — Świder — Warszawa. Wstęp na teren Oficerskiego Yacht Klubu bezpłatny.

PROWINCJA

Karwina — mecz piłkarski Górny Śląsk — Śląsk Zaoziński oraz trocystości związane z wezieniem zaozińskiego sportu piłkarskiego w szeregi sportu ogólnopolskiego.

Poznań — mecz hokejowy WKS Poznań — CS Siemens, eliminacyjne zawody bokserki przed meczami z Łotwą i Niemcami oraz szosowy wyścig kolarski o mistrzostwo Poznania.

Kraków — dwa mecze piłkarskie na dochód KOZPN: Garbarnia — Olśsza i Cracovia — Fablok.

ZAGRANICA

Wrocław — mecz piłkarski Poznań — Wrocław.

Wiedeń — mistrzostwa świata w podnoszeniu ciężarów.

Wiadomości gospodarcze

TARGI NASIENNE W WARSZAWIE
Przedmiotem Targów, które odbędą się w dniach 24, 25 i 26 listopada r. b. będą nasiona wyłącznie produkcji krajowej a mianowicie: nasiona roślin zbożowych, okopowych, pastewnych, warzywnych, kwiatowych, leczniczych, przemysłowych, nasion drzew i krzewów owocowych, leśnych i ozdobnych, także sadzonki ziemniaczane oraz produkty i wyroby ściśle związane z nasennictwem.

Na otwarcie Targów wydany będzie Biuletyn Nr. 1 z cenami orientacyjnymi poszczególnych nasion.

Prospekty z informacjami wysyła po otrzymaniu adresu — Komitet Targów, Warszawa, Kopernika 30, telef. 259-90 i 325-28.

KURS OGRODNICTWA

Kolo miłośników ogrodnictwa w Warszawie urządza 3-miesięczny kurs ogrodnictwa, w lokalu Tow. ogrodniczego przy ul. Bagatela 3.

Wykłady odbywać się będą w 4 cyklach, obejmujących gleboznawstwo, uprawę, sadownictwo, kwiatiarstwo, choroby i szkodniki roślin i t. p. Informacje: tel. 831-50.

OSŁABIEŃ KONIUNKTURY

W krajach o strukturze surowcowo - rolniczej dało się zaobserwować ostatnio znaczne osłabienie koniunktury. W związku z tym osłabła nie tylko cała aktywność gospodar-

stwa tych krajów, ale również i siła nabywcza wszystkich warstw ludności.

SPADEK WYWOZU SZYNEK
Polscy eksporterzy szynki notują w każdym miesiącu spadek wywozu do U. S. A. w porównaniu z odpowiednim miesiącem t. ub. We wrześniu eksport tego artykułu wynosił 1.050 ton wobec blisko 1.600 ton przed rokiem. Eksport sierpniowy wykazał również spadek o 575 ton.

FINLANDIA CHCE PRZYWOZIĆ Z POLSKI RURY I STOŻKI WELN.
Izba Handlowa Bałtycka - Skandynawska notuje zainteresowanie jednej z firm fińskich, która pragnie przywozić z Polski rury żelazne.

Dwie inne firmy z Finlandii interesują się polskimi stożkami wełnianymi do kapeluszy damskich.

Z PORTU PUCKIEGO
Pomiary głębokości w basenie portowym w Pucku, który został przebudowany i odnowiony, wykazały przy molo zachodnim głębokość 1.20 m., przy molo zaś wschodnim 3 m. Kanał wejściowy do portu ma głębokość 4 — 5 m. W związku z tym zachodzi konieczność wybagrowania basenu portu dla ułatwienia cumowania kutrom rybackim o głębszym zanurzeniu.

Wyniki gonitw

z soboty, 22 października

GON. 1. Dyst. 1600 m. Nagr. 1400 zł: 1) La Scala j. Molenda, 2) Paiva (20.5), 3) Flamaud (szedł pod 0), 4) Alice (szła pod 0). 5) Okey (25.5), 6) Panama (177), 7) Argentyna (1088).

Wygr. w 1 min. 44 i pół sek. latwo o 4 d. Tot. 7, fr. 5.50 i 6.50. Porz. 27.

GON. 2. Dyst. 1100 m. Nagr. 1000 zł: 1) Iron II j. Gill, 2) Savona (31), 3) Kres (12.5), 4) Gajette (41), 5) Koral II (152.5), 6) Szarapnel (135.5), 7) Eporka (363.5), 8) Maup Pikton (87.5), 9) Lagolita (347), 10) Farnesina (289). Funkcja wykopana ze startu. Wygr. w 1 min. 9 sek. o 3/4 d. Tot. 18.5, fr. 7.50 i 6.50.

GON. 3. Dyst. 2400 m. Nagr. 1500 zł: 1) Doża j. Bogobowicz, 2) Trzask (11.5), 3) Florencia II (20), 4) Tajfun (63). Wygr. w 2 min. 52 sek. w walce o krótki leb. Tot. 12.5, fr. 6 i 6. Porz. 50.

GON. 4. Dyst. 1600 m. Nagr. 2400 zł: 1) Irys j. Pasternak, Irenta j. Jagodziński, 3) Nelly (8.5), 4) Elba (8.5), 5) Kabina (41). Wygr. w 1 min. 41 sek. w walce o leb. Tot. 10 i 11.50. Porz. 12, 10. Porz. 80.

GON. 5. Dyst. 1100 m. Nagr. 1000 zł: 1) Fstrada j. Fstrada j. Guilas, 2) Herpes (81.5), 3) Do Kofka (6), 4) Pegazus (169.5). Wygr. w 1 min. 8 sek. silnie wysyłana o szyję. Tot. 31, fr. 11 i 11. Porz.

GON. 6. Dyst. 2200. Nagr. 1000 zł: 1) Parnar j. Kobitowicz, 2) Klucznik (16), 3) Jolie (46), 4) Raznora IV (41.5). Wygr. w 2 min. 31 sek. wysyłana o pół d. Tot. 8, fr. 5.50, 6.50. Porz. 28.

GON. 7. Dyst. 2400 m. Nagr. 1500 zł: 1) Marwal j. Kobitowicz, 2) Dal (11), 3) Dell (23), 4) Esfor (12.5), Old Girl (41). Wygr. w 2 min. 38 sek. w walce o 3/4 dług. Porz. 28.

GON. 8. Dyst. 2400 m. Nagr. 1500 zł: 1) Marwal j. Kobitowicz, 2) Dal (11), 3) Dell (23), 4) Esfor (12.5), Old Girl (41). Wygr. w 2 min. 38 sek. w walce o 3/4 dług. Porz. 28.

GON. 9. Dyst. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 10. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 11. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 12. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

1) Parnar j. Kobitowicz, 2) Klucznik (16), 3) Jolie (46), 4) Raznora IV (41.5). Wygr. w 2 min. 31 sek. wysyłana o pół d. Tot. 8, fr. 5.50, 6.50. Porz. 28.

GON. 7. Dyst. 2400 m. Nagr. 1500 zł: 1) Marwal j. Kobitowicz, 2) Dal (11), 3) Dell (23), 4) Esfor (12.5), Old Girl (41). Wygr. w 2 min. 38 sek. w walce o 3/4 dług. Porz. 28.

GON. 8. Dyst. 2400 m. Nagr. 1500 zł: 1) Marwal j. Kobitowicz, 2) Dal (11), 3) Dell (23), 4) Esfor (12.5), Old Girl (41). Wygr. w 2 min. 38 sek. w walce o 3/4 dług. Porz. 28.

GON. 9. Dyst. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 10. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 11. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 12. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 13. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 14. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 15. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 16. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 17. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

GON. 18. Nagr. 1400 zł. Dyst. 2100 m. Canzona — Bukowieckiego, Po ciecha — st. Łochów, Hungaria — Primavera II — Babeckiej, Ostrzyca — Falewicz, Narew — Tuńskie go, Prokne — Enderów, Latania — Bersona.

Cała rodzina

pogryziona przez wściekłe psy

Lekarz w Śwarzędzu pod Poznaniem, dr. Kosmala, wezwany do chorej 29-letniej Heleny Szymkowiak zamieszkałej przy ul. Żwirki i Wigury, z przerażeniem stwierdził, że Szymkowiak chora jest na wściekliznę, która objawiała się u niej silnymi kurczami gardła, szaleń i nieprzytomnością.

Ponieważ była ona niebezpieczna dla otoczenia, natychmiast przenieziono ją do zakładu psychiatrycznego na Grobli w Poznaniu. Istnieje słaba nadzieja uzdrowienia jej przy życiu.

Natychmiast po stwierdzeniu tego strasznego faktu przeprowadzono dochodzenia, które stwierdziły, że ten sam pies, który ugryzł Szymkowiaków, pogryzł również jej brata i bratową, Stefana i Stefanię Szymkowiaków. U wymienionych nie zauważono jeszcze objawów wścieklizny i natychmiast poddano ich szczepieniu ochronnemu.

Drugi wypadek pogryzienia przez wściekłego psa stwierdzono u 13-letniej Zofii Joachimskiej, zamieszkałej przy ul. Kornickiej 38. I ją poddano specjalnemu leczeniu.

W piątek około godz. 10-ej na ul. Lipowej wydarzył się tragiczny wypadek.

Pracownicy Elekrowni Miejskiej, kopiąc row dla przeprowadzenia kabla koła parkanu drewnianego na ul. Lipowej nr. 1, okalającego betono-

wnie miejską, podkopali parkan, wskutek czego znajdujące się za parkanem płyty betonowe przeważły go i parkan runął wraz z płytami na pracujących.

Przechodnie natychmiast pospieszyli z ratunkiem i wydobyli 3 robotników, a następnie wezwali pogotowie ratunkowe. Lekarz opatrzył Franciszka Paciorka, lat 35, zamieszkałego w Markach (pęknięcie dwóch żeber i ogólne potłuczenie), Stanisława Pyszkę, lat 27 (ogólne potłuczenie), oraz Eugeniusza Bednarczyka, lat 28 (pęknięcie miednicy i ogólne potłuczenie), po czym przewiezli Paciorka i Bednarczyka do Instytutu Chirurgii Urazowej.

Na miejsce wypadku przybyła policja, która wszczęła dochodzenie.

W piątek około godz. 10-ej na ul. Lipowej wydarzył się tragiczny wypadek.

Pracownicy Elekrowni Miejskiej, kopiąc row dla przeprowadzenia kabla koła parkanu drewnianego na ul. Lipowej nr. 1, okalającego betono-

wnie miejską, podkopali parkan, wskutek czego znajdujące się za parkanem płyty betonowe przeważły go i parkan runął wraz z płytami na pracujących.

Przechodnie natychmiast pospieszyli z ratunkiem i wydobyli 3 robotników, a następnie wezwali pogotowie ratunkowe. Lekarz opatrzył Franciszka Paciorka, lat 35, zamieszkałego w Markach (pęknięcie dwóch żeber i ogólne potłuczenie), Stanisława Pyszkę, lat 27 (ogólne potłuczenie), oraz Eugeniusza Bednarczyka, lat 28 (pęknięcie miednicy i ogólne potłuczenie), po czym przewiezli Paciorka i Bednarczyka do Instytutu Chirurgii Urazowej.

Na miejsce wypadku przybyła policja, która wszczęła dochodzenie.

W piątek około godz. 10-ej na ul. Lipowej wydarzył się tragiczny wypadek.

Pracownicy Elekrowni Miejskiej, kopiąc row dla przeprowadzenia kabla koła parkanu drewnianego na ul. Lipowej nr. 1, okalającego betono-

wnie miejską, podkopali parkan, wskutek czego znajdujące się za parkanem płyty betonowe przeważły go i parkan runął wraz z płytami na pracujących.

Przechodnie natychmiast pospieszyli z ratunkiem i wydobyli 3 robotników, a następnie wezwali pogotowie ratunkowe. Lekarz opatrzył Franciszka Paciorka, lat 35, zamieszkałego w Markach (pęknięcie dwóch żeber i ogólne potłuczenie), Stanisława Pyszkę, lat 27 (ogólne potłuczenie), oraz Eugeniusza Bednarczyka, lat 28 (pęknięcie miednicy i ogólne potłuczenie), po czym przewiezli Paciorka i Bednarczyka do Instytutu Chirurgii Urazowej.

Na miejsce wypadku przybyła policja, która wszczęła dochodzenie.

W piątek około godz. 10-ej na ul. Lipowej wydarzył się tragiczny wypadek.

Pracownicy Elekrowni Miejskiej, kopiąc row dla przeprowadzenia kabla koła parkanu drewnianego na ul. Lipowej nr. 1, okalającego betono-

wnie miejską, podkopali parkan, wskutek czego znajdujące się za parkanem płyty betonowe przeważły go i parkan runął wraz z płytami na pracujących.

Przechodnie natychmiast pospieszyli z ratunkiem i wydobyli 3 robotników, a następnie wezwali pogotowie ratunkowe. Lekarz opatrzył Franciszka Paciorka, lat 35, zamieszkałego w Markach (pęknięcie dwóch żeber i ogólne potłuczenie), Stanisława Pyszkę, lat 27 (ogólne potłuczenie), oraz Eugeniusza Bednarczyka, lat 28 (pęknięcie miednicy i ogólne potłuczenie), po czym przewiezli Paciorka i Bednarczyka do Instytutu Chirurgii Urazowej.

Na miejsce wypadku przybyła policja, która wszczęła dochodzenie.

W piątek około godz. 10-ej na ul. Lipowej wydarzył się tragiczny wypadek.

Pracownicy Elekrowni Miejskiej, kopiąc row dla przeprowadzenia kabla koła parkanu drewnianego na ul. Lipowej nr. 1, okalającego betono-

wnie miejską, podkopali parkan, wskutek czego znajdujące się za parkanem płyty betonowe przeważły go i parkan runął wraz z płytami na pracujących.

Przechodnie natychmiast pospieszyli z ratunkiem i wydobyli 3 robotników, a następnie wezwali pogotowie ratunkowe. Lekarz opatrzył Franciszka Paciorka, lat 35, zamieszkałego w Markach (pęknięcie dwóch żeber i ogólne potłuczenie), Stanisława Pyszkę, lat 27 (ogólne potłuczenie), oraz Eugeniusza Bednarczyka, lat 28 (pęknięcie miednicy i ogólne potłuczenie), po czym przewiezli Paciorka i Bednarczyka do Instytutu Chirurgii Urazowej.

Na miejsce wypadku przybyła policja, która wszczęła dochodzenie.

W piątek około godz. 10-ej na ul. Lipowej wydarzył się tragiczny wypadek.

Pracownicy Elekrowni Miejskiej, kopiąc row dla przeprowadzenia kabla koła parkanu drewnianego na ul. Lipowej nr. 1, okalającego betono-

wnie miejską, podkopali parkan, wskutek czego znajdujące się za parkanem płyty betonowe przeważły go i parkan runął wraz z płytami na pracujących.

Wybory do Rady Miejskiej

18 okręgów wyborczych

We czwartek ukazało się pierwsze obwieszczenie głównej komisji wyborczej, następnie podział na okręgi i obwody oraz skład personalny komisji wyborczych. Poza tym rozplakatowano specjalne obwieszczenia, dotyczące się poszczególnych okręgów wyborczych.

Warszawa jest podzielona na 18 okręgów wyborczych.

Okręg 1. Ograniczony jest ulicami od zachodu Al. Zwirki i Wigury, od północy Wawelską, Al. Batoiego, Belwederską i Podchorążych. W skład okręgu wchodzi: Mokotów, Ślęce, Czerniaków, Służewiec, Miłocin i część Wilanowa. Okręg dzieli się na 32 obwody i wybiera 8 radnych. Komisji okręgowej przewodniczy dr. Edward Rose.

Okręg 2. Na zachód od okręgu 1-go obejmuje kolonię Staszica i Ochotę. Dzieli się na 22 obwody i wybiera 5 radnych. Granice okręgu pokrywają się z granicami miasta i biegną od północy ulicami: Kolomyjską, Skalmierzycką, Sułkowską do Al. Jerozolimskiej i Em. Plater, Al. Niepodległości od wschodu. W okręgu tym leży Pl. Narutowicza i Filtrów. Przewodniczący: dr. Józef Potocki.

Niezwykła odyseja Hucula

KUTY, 21. 10. — Niezwykłą odyseję odbył hucul Fedor Szepiła z gminy Siobódka koło Kut. Jako małe dziecko wraz z ojcem dostał się przez „zieloną granicę” do Rumunii. W czasie powrotu do Polski natknął się na patrol żandarmerii i podczas ucieczki chłopak zgubił się. Rumuni odstąpili go do granicy węgierskiej. Kiedy w 1936 r. chciał wrócić do Polski, Węgrzy odprawili go do granicy Niemiec, Niemcy do Francji. Wędrowca hucula zakończyła się aż na granicy holenderskiej, a w sumie przekroczył on granice 6 państw. Z kolei rozpoczęła się taka sama tułaczka w drodze powrotnej do Polski, której granicę przekroczył jednak nielegalnie, za co odcipował przed sądem grodzkim w Kutach.

czącym komisji wyborczej jest dr. Witold Czechowicz.

Okręg 3-ci (Czyste oraz teren 6-go komisariatu) — ma również 22 obwody i 5 mandatów. Przewodniczący — adw. Jan Gadomski.

W okręgu leży m. in. pl. Kazimierza, Prosta, Pańska, Miedziąna.

Okręg 4-ty — komisariat 8 i 11 bez kolonii Staszica, 37 obwodów, 8 mandatów. Przewodniczący adw. Roman Polkowski. W okręgu tym leży: Dw. Główny, Poznańska, Piusa XI, Koszykowa.

Okręg 5-ty — Aleja Ujazdowska — (prawie cały komisariat 9) — 16 obwodów, 3 mandaty. Przewodniczący: Stefan Benedykt.

Ważniejsze ulice: Al. Szucha, Al. Ujazdowskie, 6 Sierpnia, Mokotowska.

Okręg 6 — teren komisariatu 13 — 24 obwody, 5 mandatów. Przewodniczący adw. Michał Skoczyński.

Granice: Marszałkowska, Piusa XI, Al. 3-go Maja.

Okręg 7 — od Alei Jerozolimskiej do Świętokrzyskiej i Tamki (kom. 10 z pewnymi zmianami): 14 obwodów, 3 mandaty, przewodn. rej. Józef Molendhauer.

Okręg 8 — Królewska — Plac Teatralny — Zamek — Stare Miasto — (nie cały kom. 11, i część południowa 2) ma 22 obwody i 5 mandatów. Przewodniczący b. min. Jerzy Iwanowski.

W okręgu tym leży Krak. Przedmieście.

Okręg 9 (północne Stare Miasto do Cytadeli, bez kilku obwodów żydowskich): 15 obwodów, 3 mandaty, — przew. emer. pułkownik Bolesław Sikorski.

Okręg 10 — (żydowski, ul. Zamenhofa, Nalewki, do Żelaznej Bramy — kom. 4 nie cały, części kom. 3 i 5 aż

po kom. 12): 37 obwodów, 7 mandatów, przew. adw. Józef Wasserberger.

Okręg 11 — kwadrat między ul. Żelazną, Łosnem, Grzybowską i placem Żelaznej Bramy: 15 obwodów, 3 mandaty, przew. adw. Władysław Drobniewicz.

W okręgu leży ul. Ciepła, Krochmalna.

Okręg 12 — Wola (kom. 7 i 22) oraz Koło: 36 obwodów, 8 mandatów, — przew. adw. Stan. Jezierski.

Ulice: Wolska, Chłonna, Krochmalna.

Okr. 13 — prawie cały kom. 3 — (Dzieln. Nowolipki): 31 obw., 6 mandat., przew. adw. Henryk Kąkolewski.

Okręg 14 — Powązki (kom. 5, ul. Dzika): obw. 25, mand. 3, przew. — rej. Karol Hetlinger.

Okręg 15 — Żolibórz, Marymont — Bielany — 24 obwody, 6 mandatów, przew. Marian Chechliński.

Okr. 16 — Praga - północ (kom. 18, 25 oraz niecały 14): 38 obw., 8 mandat., przew. mgr. Józef Siekierski.

Okręg 17 — Praga-południe (kom. 15 i 17): 40 obw., 8 mandat., przew. b. sen. Walery Roman.

W okręgu ul. Grochowska i dworzec Wschodni.

Okręg 18 — obydwa Targówki (kom. 24 i część 14): 17 obw., 4 mandat., — przew. ks. Józef Potocki.

Co 2-ci SZOFER to uczeń PRYLIŃSKIEGO

SZKOŁA SAMOCHODOWA
WARSZAWA
JEROZOLIMSKA 27

Tajfun szaleje w Japonii

500 zabitych — 1000 rannych

W Tokio 25.000 domów pod wodą

TOKIO, 21. 10. Japonia została nawiedzona przez tajfun o niezwykle gwałtownej sile. Na wyspie Kju-Szu straty wyrządzone przez tajfun są bardzo wysokie.

Również w Tokio tajfun wyrządził poważne szkody. Około 10.000 domów zostało zalanych wodą. Ofiar w ludziach nie było.

TOKIO, 21. 1. Wiadomości, napływające z nawiedzonego przez tajfun poraż drugi w ciągu tygodnia okręgu Kagoszima, brzmią coraz bardziej alarmująco. Podana prowizoryczna liczba strat nie obejmuje ogólnej ilości osób zabitych i rannych, gdyż kilkaset zaginęło, a los ich jest nieznany.

Ponad 600 osób ciężko rannych umieszczono w szpitalach. W okręgu Kagoszima tajfun zniszczył 3 tys. domów. Spustoszenia, wyrządzone w porcie Jokohama, w którym nawigacja jest całkowicie sparaliżowana, są olbrzymie.

Prócz Jookhamy, która była ośrodkiem tajfunu, szalejącego z szybkością 40 km. na godzinę, ucierpiał również Tokio, gdzie zalanych jest około 25 tys. domów, z których część zawaliła się. Większość szkół jest zamknięta.

Wielkie zaniepokojenie panuje o los parowców pasażerskich, które nie przybyły jeszcze o oznaczonym czasie do portu Jokohama. Wśród parowców tych znajduje się statek angielski „Antenor” (11 tys. ton). Jeden z parowców japońskich zerwał się z kotwicy i został przez orkan wyrzucony na rafy przybrzeżne. Jeden z większych statków brytyjskich, którego nazwa dotąd nie została ustalona, osiadł na rafach pomiędzy Tokio i Jokohama.

Według ostatnich wiadomości z okręgu nawiedzonego tajfunem liczba zabitych przekracza już 500 osób. Liczba rannych wynosi przeszło 1000 osób, zaś 30 tys. ludzi straciło dach nad głową.

Pomimo zakazu pobytu

Hr. Paryża we Francji

udzielił wywiadu dziennikom paryskim

PARYŻ, 21. 10. Dużą sensację wywołała tu deklaracja hr. Paryża, syna pretendenta do tronu

Francji Jana ks. de Guise.

Złożenie tej deklaracji grupie 20 dziennikarzy odbyło się w sensacyjnych okolicznościach. Ze względu na zakaz wstępu na terytorium republiki dla wszystkich członków domów „które kiedyś panowały nad Francją”.

Hrabia Paryża, który w imieniu swego ojca od 2 lat kieruje akcją monarchistów we Francji, musiał się uciec do nadzwyczajnych środków ostrożności, aby przedostać się do Francji.

Przed dwoma dniami opuścił on swą rezydencję w Brukseli, aby uwolnić się od stałego nadzoru policji francuskiej i zmylić ślad. W dniu dzisiejszym szereg dziennikarzy otrzymał zaproszenie od hrabiego Paryża. Gdy dziennikarze zebrali się razem, zaproszono ich do samochodów, kierowanych przez kamelotów królewskich. Samochody tu ruszyły w kierunku podmiejskim. Drogi wskazywały tajemnicze auta, mijające je w ustalonych odstępach czasu.

Wreszcie dojechano do pewnego dworu, gdzie do zebranych wyszedł hr. Paryża, komunikując, że uważa sytuację, a przede wszystkim kłeski, jakie poniosła Francja na terenie międzynarodowym i zredukowanie stanowiska Francji do roli państwa drugorzędного zmusiły go do zabrania głosu.

W deklaracji swej hr. Paryża podkreślił, że głównym błędem Francji jest jej nastawienie na defensywę zamiast ofensywę. Zmiana tego stanu rzeczy da dyplomacji francuskiej skuteczną broń w ręce.

Hrabia Paryża po krótkiej rozmowie opuścił zebranych, którzy uszyśli wkrótce, że odleciał na samolocie, którym przybył na teren francuski. Dziennikarzy zatrzymano jeszcze we dworze przez pewien czas, poczym odstąpiono ich do Paryża, prosząc o dyskrecję, aby nie ściągnąć sankcji karnych na gospodarzy domu, którzy udzielili gościny hrabiemu Paryża.

Uboj rytualny

zabroniony we Włoszech

Rząd włoski wydał telegraficzne polecenie wszystkim prefektom, aby natychmiast w swoich okręgach zabronili uboju rytualnego. Zakaz obowiązuje od chwili wydania zarządzenia w całych Włoszech.

Sprawę uboju rytualnego poruszyli towarzystwa ochrony zwierząt w Turynie i wobec ich apelu rząd zdecydował się wydać zakaz uboju rytualnego.

Chiny — miejscem „zesłania” skompromitowanych dyplomatów

PRAGA, 20. 10. B. szef biura informacyjnego praskiego MSZ p. Hajek, którego przed paroma dniami usunięto z zajmowanego stanowiska, ma być wysłany na placówkę dyplomatyczną w Chinach, gdzie posiem Czecho-Słowacji jest

słynny pan Jan Seba, znany ze swej książki, która wywołała oburzenie nie tylko w Polsce, ale także w Rumunii i Jugosławii. Po tym „dyplomatycznym wyczynie” p. Seba wysłany został do Chin, obecnie zaś śladem jego podążają ma p. Hajek.

Słowacy zasadniczo Uznają żądania Węgier

Minister spraw zagranicznych p. Józef Beck przyjął w piątek w południe posła Karola Sidora, z którym odbył dłuższą konferencję.

We wczesnych godzinach po południowych posel K. Sidor opuścił Warszawę, udając się samolotem do Bratysławy.

BUDAPESZT, 21. 10. „Az Est”

zamieszcza wywiad udzielony warszawskiemu korespondentowi tego pisma przez posła Sidora, który oświadczył, że Słowacy uznają zasadniczo żądania Węgier, uważają je jednak za zbyt daleko idące. Poza tym posel Sidor wyraził się optymistycznie o możliwości pokojowego rozwiązania sprawy.

Atak prasy sowieckiej na nowy rząd czeski

MOSKWA, 21. 10. Rozwiązanie komunistycznej partii Czecho-

Słowacji wywołało gwałtowne ataki prasy sowieckiej na rząd czechosłowacki.

„Prawda” i „Izwestia” nie przebiegają w obraźliwych wyrazach, wypowiadanych pod adresem Pragi. „Prawda” zaznacza, że rozwiązanie partii komunistycznej w Czecho-Słowacji nie powstrzyma akcji żywiołów komunistycznych, które łączą się obecnie z lewicowymi ugrupowaniami celem wspólnej walki przeciwko nowemu rządowi.

Szczególnie oburzenie prasy sowieckiej, wywołała wiadomość, iż w Słowacji zezwolono na kolportaż pism i książek narodowosocjalistycznych, a wśród nich „Mein Kampf” Hitlera.

Adam Doboszyński przewieziony do Siedlec

Jak się dowiadujemy, inż. Adam Doboszyński przewieziony został z lwowskiego więzienia do więzienia w Siedlcach.

Wzrost bezrobocia

Na dzień 15 b. m. wojewódzkie biura Funduszu Pracy zarejestrowały łącznie 223.976 bezrobotnych, poszukujących pracy. Cyfra ta stanowi wzrost w porównaniu ze stanem z przed 2 tygodni o 10.173 osoby. W porównaniu natomiast z ilością zarejestrowanych bezrobotnych z 15 października r. ub. mamy do zanotowania spadek o 35.218.

W PEŁPLINIE

zaprenumerować „ABC” można u p. Nadomnego, ul. Przemysłowa Pierackiego (Kiosk Gazetowy).

Samochód wpadł na wojsko

11 żołnierzy zabitych

MOSKWA, 21. 10. Wczoraj na szosie pod Moskwą miała miejsce tragiczna katastrofa, w czasie której poniosło śmierć kilkunastu ludzi.

Kierowca samochodu ciężarowego Demidow mijając oddział żołnierzy, w pewnej chwili rap-

townie skierował samochód na oddział, zabijając 11 żołnierzy, oraz raniąc większą ilość osób.

Demidow został aresztowany i w tych dniach stanie przed sądem wojennym, oskarżony o rożmyślne spowodowanie katastrofy.

Kradli kable by zrobić sobie telefon

LWÓW, 21. 10. Na terenie pow. horodeńskiego wydarzył się niezwykle wypadek kradzieży kabli telefonicznych. W miejscowości Jasienów Polny przecięto kable i usunięto znaczną ilość przewodów. Początkowo sądzono, że przecięcie kabli jest dziełem sabotażystów. Dochodzenie ustaliło jednak, że przetrwali połączenia i skradli przewody zewnętrzne uczniowie szkoły powszechnej, którzy pragnęli... zrobić sobie telefon. W kradzieży uczestniczył Fedor Szymko, który drutu używał jako strun do instrumentów muzycznych.

bli telefonicznych. W miejscowości Jasienów Polny przecięto kable i usunięto znaczną ilość przewodów. Początkowo sądzono, że przecięcie kabli jest dziełem sabotażystów. Dochodzenie ustaliło jednak, że przetrwali połączenia i skradli przewody zewnętrzne uczniowie szkoły powszechnej, którzy pragnęli... zrobić sobie telefon. W kradzieży uczestniczył Fedor Szymko, który drutu używał jako strun do instrumentów muzycznych.

Poprawa w stanie zdrowia Ataturka

STAMBUŁ, 21. 10. Według biuletynu lekarskiego, ogłoszonego dzisiaj około południa, prezydent Turcji, Kemal Ataturk, spędził noc spokojnie. W stanie jego zdrowia nastąpiła ogólna poprawa. Puls jego jest regularny i wynosi 94 uderzenia na minutę. Temperatura 36 stopni.

Pożar

w zakładach Inlarskich

WILNO, 21. 10. W Nowej Wilejce wybuchł pożar w rolniczych zakładach przemysłu Inlarskiego „Wilenka”. Spalił się budynek piętrowy, gdzie mieściły się kucalnia i trzपालnia lnu. Ogólne straty wynoszą około zł. 200.000. Pożar powstał w komorze do oczyszczania powietrza. Pożar ugaszono przy pomocy straży pożarnej i wojska.

Ne wolno osiedlać się cudzoziemcom w Paryżu

PARYŻ, 21. 10. Ministerstwo spraw wewnętrznych ogłosiło komunikat stwierdzający, że żaden imigrant nie będzie miał prawa osiedlenia się w Paryżu i okolicy, za wyjątkiem osób, których paszporty opatrzone są wizą transytową lub które uzyskały specjalne pozwolenie na osiedlenie się.

REDAKCJA: Warszawa Al. Jerozolimskie 121. Telefony 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny).

ADMINISTRACJA: Warszawa Nowy Świat 15 m. 1 — I piętro Zarząd i Dział Ogłoszeń tel. 224-40. Kierownictwo biura, kasa, buchalteria 224-50. Prenumerata tel. 309-32. Konto rozrachunkowe Nr. 2. Konto P. K. O. Nr. 23.400.

Skrzynka Poczтовая 745. Adres telegraficzny: ABC Warszawa.

PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103, tel. 111-44 Biuro czynne w godz. 10—13. 15—18. Poznań, 27 Grudnia, 2 Włocławek, Cyganki 34, 135. Kalisz, Rzeźnicza 4, tel. 477 Katowice ul. Starowiejska 3.

PRENUMERATA: miesięczna (z odniesieniem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziennikiem Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie. Za granicą zł. 4.00. Wyd B (z premią książkową) 5.50.

Za zwrot nadesłanych, a nie zamówionych rękopisów redakcja nie odpowiada.

Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetr przez szerokość jednej szpalty (na wszystkich stronach po 6 szpalty): na 1-iej stronie — 1 zł., w tekście (wśród artykułów) 30 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr., na ostatniej stronie — 70 gr. W dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Nekrologi 30 gr. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarskie 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy. Tłusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Nowy Świat 15 m. 1, I piętro. Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Tel. 224-40.

Redaktor naczelny: Jan Korolew

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp.
Siedziba w „Dzienniku Literackim”, Warszawa, Al. Jerozolimskie 121.

Redaktor odpowiedzialny: Henryk Wysokiński